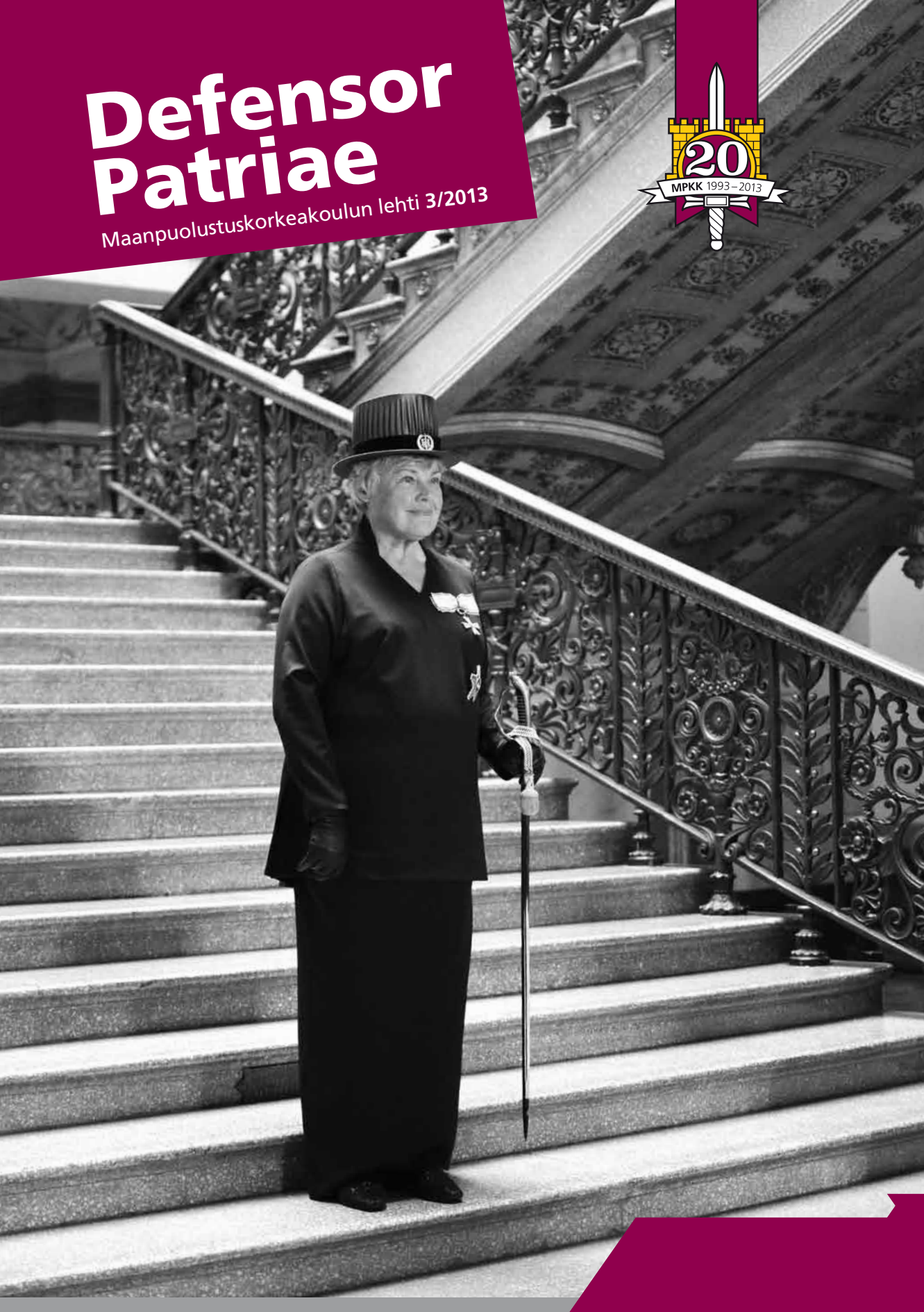


# Defensor Patriae

Maanpuolustuskorkeakoulun lehti 3/2013





**DEFENSOR PATRIAE**

Maanpuolustuskorkeakoulun lehti  
3/2013

**TOIMITUSNEUVOSTO**

**Päätoimittaja, kommodori**  
Aulis Minkkinen ..... 0299 530102

**Toimituspäällikkö**  
Aki Aunala ..... 0299 530119

**Kieliasiantuntija**  
Sara Hännikäinen

**Tiedottaja**  
Mari Ukkonen

**Sotilaspastori**  
Janne Aalto

**Majuri**  
Tommi Lappalainen

**Suunnittelija**  
Lauri Haavisto

**Perinneyhdistys**  
Esko Vaahtolampi

**Taitto**  
Tiina Kokkonen

**Kannen kuva**  
Aki Aunala

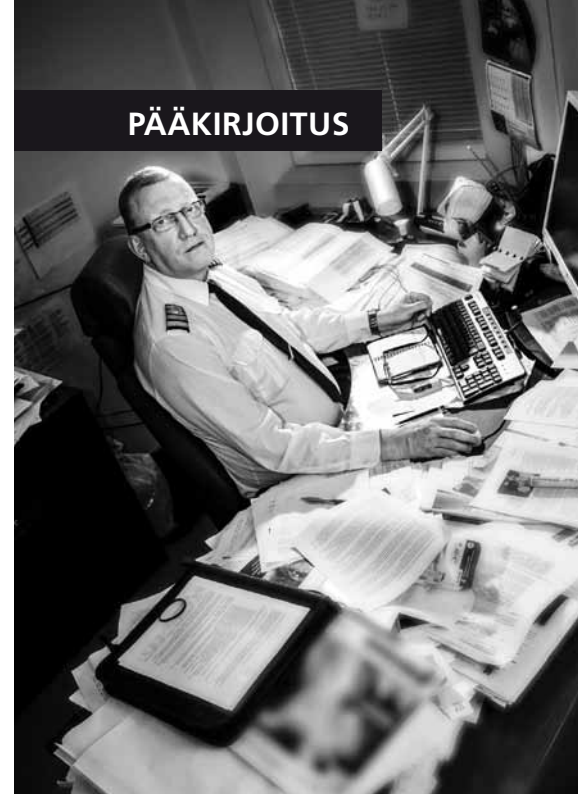
**Kansikuvassa**  
Ministeri Elisabeth Rehn kunniatohtoreille järjestetyssä promootiokuvauksessa Säätytalossa 6.9.2013.

**Takakannen ilmoitus**  
Mika Huusko

**Painopaikka**  
Juvenes Print 2013

**Tilaukset ja osoitteenmuutokset**  
maanpuolustuskorkeakoulu@mil.fi

ISSN-L 1798-162X  
ISSN 1798-162X



**PÄÄKIRJOITUS**

**Vaikea turvallisuus**

Länsimaisen sivistysyhteiskunnan perustarpeisiin ja -hyveisiin kuuluu turvallisuusnäkökulmista huolehtiminen. Yhteiskunnan ja siinä toimivien yhteisöjen tehtävänä on luoda kaikkiin puolin turvallisen toiminnan mahdollistavat pelisäännöt eri toiminnan osa-alueille.

Turvallisuus ensin -ajattelu on nykypäivän yleisesä ilmapiiirissä ainoa eettisesti oikeaksi katsottu asioiden lähestymistapa. Mitä lähempänä ollaan yksilön fyysisen turvallisuuden uhkaa ja sen torjumista, sitä selvempää on turvallisuusvaatimusten korostuminen. Asia on päivänselvä myös puolustusvoimissa – onhan organisaatio isännän vastuussa sekä asevelvollisistaan että palkatusta henkilökunnastaan opiskelijat mukaan lukien.

Pelko yksilön fyysisen tai henkisen turvallisuuden uhasta on vaivihkaa luonut oivan kasvualustan sille, että nykypäivänä melkein mikä vaan voidaan markkinoida päättäjälle turvallisuusuhkana. Liikipitäen kaikille toiminnan osa-alueille onkin muodostunut omat turvallisuusnormistonsa ja niitä hanakasti kehittävät ja vartioivat kapea-alaiset tuomiopäivän pasuunansa. Nämä yhden asian vartiijat huolehtivat vain yhdestä asiasta: siitä, että ainakin heidän näkökulmansa tulee otetuksi huomioon tavalla, joka edistää mahdollisena olevan sektorin turvallisuutta.

Lopputuloksen kannalta vaarallisin työyhdistelmä on yhden asian turvallisuusasianajajan ja päättäjän kohtaaminen. Tämä tapahtuu tyypillisesti silloin, kun sektoriturvallisuuden toimija hakee päättäjältä ratkaisua uuteen turvallisuutta lisäävään toimenpiteeseen. Jos päättäjän kynä ei tuossa tilanteessa ole salamannopeasti myönteinen, katsoo turvallisuuden asiamies tiukasti silmiin ja aloittaa: ”kenelle kuuluu vastuu, jos...”. Tuossa tilanteessa kovapintaiseksikin tunnetulta päättäjältä on riisuttu aseet, hän tunnistaa oman vastuunsa, nielaisee kuivasti ja allekirjoittaa. Ja taas tuli tehdyksi jotakin, johon jonkun on sitouduttava, johon on luotava painopiste ja kohdennettava henkilötöypanoksia ja rahaa sekä luotava valvontamenettelyt ja raportointimenettelyt ja niin edelleen. Samalla on vaivihkaa luotu edellytykset sille, että sektoriturvallisuuden asiamies ryhtyy ideoimaan seuraavaa turvallisuutta lisäävää uutta toimenpidettä, sillä eihän hän ole pätevä, jos ei pysty kehittämään alansa turvallisuutta.

Sektoriturvallisuuden ylin tavoitetilä tuntuu olevan se, että päättäjät suostuu asettamaan tavoitteeksi nollatoleranssin asettamisen turvallisuuspoikkeamiin. Asiaan on mielestäni hyvin yksinkertainen selitys, joka lähtee siitä, että nolla virhettä ei voi olla realistinen pitkän aikavälin tavoite juuri millään toiminnan osa-alueella. Täten nollatoleranssi ei *de facto* olekaan edes sektoriturvallisuuden ajajan oma, idealismia lähentelevä tavoite, vaan se on hänelle annettu ikuinen optio perustella uusia ja taas uusia toimenpiteitä mahdollittoman saavuttamiseksi.

Syksyn säät ovat jo pimentyneet, ja kohta on liukasta. Muistakaa kiinnittää keväällä irti otetut heijastimet taas palttoonhelmaan ja panna talvirenkaat ajoissa alle, jotta ei tule vahinkoja.

Turvallista syksyä!

Päätoimittaja **Aulis Minkkinen**



## SUOMEN RYHDIKKÄIN YLIOPISTO?

Otsikkoon kirjoittamani toteamus on mainoslauseena meille useimmille kovin tuttu ja monessa julkaisussa nähty – tosin ilman kysymysmerkkiä. Tarkoitukseni ei ole kysymysmerkillä kyseenalaistaa asian todenperäisyyttä, vaan pikemminkin pyrkiä kirjoituksellani vakuuttamaan, että otsikon mukainen teksti on ja pysyy uskottavana totuus pohjaisena toteamuksena.

Yliopisto? KYLLÄ, kaikkien tiedossa olevien kriteerien mukaan lukeudumme oppilaitoksena yliopistojen joukkoon. Olemme kuitenkin sotatieteellinen korkeakoulu ja siinä mielessä ainoa laatuaan suomalaisella yliopistokentällä. Meidän tehtävämme on poikkeuksellinen: edistää sotatieteellistä tutkimusta sekä antaa tutkimukseen ja alan parhaisiin käytäntöihin perustuvaa sotatieteellistä opetusta sekä kasvattaa opiskelijoita palvelemaan isänmaata ja yhteiskuntaa.

Meidän on pidettävä huoli siitä, että rajalliset resurssimme kohdistuvat etupainotteisesti sotatieteitä ja sotilaallista toimintaa palvelemaan toimintaan. Meidän on varottava rönsyilemästä sellaisille alueille, joiden asiantuntemus kuuluu muiden viranomaisten tehtäviin. Olen samaa mieltä, että upseerin on tunnettava yhteiskuntamme kokonaisturvallisuuden rakentamiseen ja ylläpitämiseen vaikuttavat osatekijät sekä niissä mukana olevat eri toimijat. Ensisijaisesti upseerin on kuitenkin tunnettava puolustusvoimien ja sotilaallisen toiminnan rooli yhteiskuntamme kokonaisturvallisuuden yhtenä ylläpitäjänä. Siksi upseerin on hallittava omien tehtäviensä mukaisten, kokonaisturvallisuuteen liittyvien sotilaallisten resurssien ja voimavarojen käyttö.

Yritän hieman ontuvalla esimerkilläni sanoa, että sotatieteellisen korkeakoulun ja sen opettavan henkilöstön on kaikessa toiminnassaan muistettava oma roolinsa. Meidän on tunnettava toimintaympäristömme ja siinä mukana olevat toimijat, mutta erityisesti meidän on hallittava sotilaallisen toimintaan liittyvä teoriapohja ja käytännön osaaminen. Meillä ei ole varaa ”hukata” resurssejamme ja kouluttaa opiskelijoitamme ohi perusfundamenttiemme. En väitä, että näin tapahtuisi, mutta kehotan olemaan tarkkana erityisesti nyt, kun eri opetussuunnitelmien sisältöjä jälleen tarkistetaan.

Ryhdykkäin? Tähänkin vastaan KYLLÄ, vaikka suoranainen vertailukohta alallamme kilpailevan yliopiston muodossa puuttuu. Parantamisen varaa kuitenkin on, kun vertaa päivittäistä toimintaa Santahaminan kampuksella *Yleisen palvelusohjesäännön* mukaiseen toimintaan.

Maanpuolustuskorkeakoulussa toimitaan, käyttäydytään ja pukeudutaan *Yleisen palvelusohjesäännön* mukaisesti. Kyseinen ohjesääntö määrittää sotilaille yhtenäiset käyttäytymis- ja toimintamallit. Ohjesääntö rakentuu suomalaiselle sotilasperinteelle ja tukee puolustusvoimien arvopohjaa. Riittävän vaatimisen, harjoittelun ja osaamisen kehittymisen kautta tämäkin asia alkaa sujua automaattisesti ja luontevasti niin nuoremmilta kuin myös vähän vanhemmilta upseereilta. Sitä paitsi asiallista, kohteliasta ja täsmällistä sotilaallista käyttäytymistä arvostetaan ymmärtääkseni myös muualla yhteiskunnassa.

Pidetään yhdessä huoli siitä, että mainoslauseemme ei ole tulevaisuudessa vain kokoelma tyhjiä sanoja.

Rehtori

Lippueamiraali **Veijo Taipalus**





# MINUN NOKIANI

”Kirjoittaja saattaa poisnukkuneen Lumian viimeiselle matkalle Maanpuolustuskorkeakoulun Pioneerirannassa 23.9.2013. Uskolliset Kontiot avustavat.”





**E**nsimmäinen muistikuvani Nokiasta juontaa kauas 1960-luvun alun lapsuuteen, jolloin Tyrvään rannoilla opiskeltiin uimaan yläjuoksulla asuneiden nokialaisten vesiklosettien lopputuotteissa. Tuohon maailman aikaan Kokemäenjoki ja Kymijoki kilpailivat Suomen suurimman likaviemärin arvonimestä. Silloiset esivihertäjät julistivat Kymijoen vuolaaksi voittajaksi, ja sehän meitä pentuja harmitti. Arvelimme nokialaiset ilkeiksi ihmisiksi, jotka tahallaan jättävät vessansa vetämättä tai käyvät maastokyykällä. Hopea hävetti näinkin jalossa lajissa, ja siitä Nokialle ensimmäinen miinuspiste.

Sitten sain ensimmäiset omat nokialaiset. Pitkävartiset mustat saappaat, joilla kelpasi kahlata mato-ongella myös haisevassa rantavedessä. Hipit käyttivät keltaisia Haisaappaita, mikä olikin heille aivan oikein, koska Hait hörppäsivät vedet sisään aina ensimmäisinä. Vaan omat Kontiot olivat miehellisen uljaat, eli niistä ja alkuperäisten lukuisista seuraajista Nokialle pluspiste.

Vähän vartuttuani tuli se ikä, jolloin soit-toruokala kutsui lainsäätäjän ja portieerin tahtoon nähden ennenaikaisesti. Isot pojat tiesivät kertoa, että kannattaa mennä Nokialle. Siellä on kuulemma rento meininki ja paljon niitä... *helposta kellahduksesta* kuuluisia Tampereen tyttöjä.

Jaa että kuinka meni? Ensin meni hyvin. Päästiin sisään ja ainoat paperit, joita kysyt-

tiin, olivat setelipaperit. Tytötkin tykkäsivät Sinisestä enkelistä. Sitten alkoi mennä oikein huonosti: Nokian äijät eivät tykänneet ulkopaikkakuntalaisista nööseistä ja vierottivat meidät niskaperseottein daamiseurasta toilettiin puolelle todistamaan, kuinka Kokemäenjoen veteen saadaan myös punainen värisävy suoraan omasta nenästä.

Tilanne oli siis äärimmäisen tukala, joten oli turvautuminen hätävalheeseen: ”mitä toverit aikoo – me ollaan uusia työmiehiä letkulla!” [tarkoittaa Nokian tehtaiden kumiletkujen tuotanto-osastoa]. Iskuun viritetty nyrkki suli hetkessä melkein helläksi avokämmeneksi selkään ja jalostui tuplavodkaspriteksi baaritiskillä. Tunti siinä piti näytellä aatteessa väkevää nuorempaa kumityöläistä, mutta fasadi sentään säästyi murjomiselta. Siitä annan mielihyvin yhden pluspisteen Nokialle.

Rannikkotyökadettina opetukseen kuului sellainenkin 1980-luvun alun ihme kuin laskintekniikka. Aikana, jolloin jalkaväkijalalle ei uskallettu näyttää edes laskutikkua, oli kerrassaan uljasta käydä Nokian tehtaalla koskemassa omin sormin oikeaan tietokoneeseen, joka vieläpä toimi. Vielä uljaampaa oli nauttia firman piikkiin Hawajinleikkeitä olusten kera tietoisena siitä, että sorkkaväki-kollegat vetävät hiessä päin raskasta mopsia Saharassa ja syövät pataljoonakeittoa päälle, jos aikaa jää. Siis oikein iso pluspiste Nokialle!

Kurssin jälkeen oli töihin menon aika, ja sen myötä piti saada oma auto. Talvirenkaiksi ostin nokialaiset, kun muut merkit olivat epäuskottavien ulkomaanpellejen keksintöjä. Siihen aikaan renkaissa sai olla myös oikeita nastoja, joten pito oli kovaa luokkaa. Vielä kovempi oli renkaista lähtenyt ulina, joka on nyttemmin jatkunut korvissa jo yli 30 vuotta.

Yritin joskus armeijan kuulontutkimuksessa selittää kuurouttani tykkien aiheuttamaksi, mutta itsekin nokialaisilla ajanut tohtori ei uskonut (tai kuullut) sepustuksiani ja kahdeksan markan kahdenkymmenen pennin invalideettikorvaus kuulon alenemasta jäi saamatta. Tulkitsen tämä talouden tappion nokialaisten viaksi, mistä heille kirjataan miinuspiste.

Muutaman vuoden ajan nokiasuhteeni oli säästöliekillä Kontioiden ja RAVAL-laskimen varassa, vaan sitten koitti 1990-luvun alkupuoli ja ensimmäinen nokialainen kännykkä. Se oli Oikea Ihme ja muistan hyvin, kun Porvoon moottoritietä ajaessa tähyistin silmä tarkkana tukiasemia. Niiden kohdalla hitaasti ajaessa saattoi näet näennäisen rennosti kilauttaa kaverille ja sanoa maagiset sanat: ”tien päältä tässä soittelen tämmöisellä Nokian matkapuhelimella. Uusi malli 1011. Ei paina puoltakaan kiloa”. Voi sitä kateuden määrää ja pluspiste Nokialle!

Matkapuhelimesta voikin sitten loikata muutaman kännykkäsukupolven yli tähän nykyiseen mustaan 13x7 cm:n levynpalaan, jolla on falski nimi ”Lumia”, vaikka laite on täysin pimeä. Noin viiden kuukauden vähäisen mutta hellävaraisen käytön aikana on vasta kolmas yksilö menossa. Esikoinen kuoli korjaamattomaan hulluuteen ja toinen nukkui vaitonaisuena pois laturissa ollessaan. Molemmat veivät kaikki tietonsa mukanaan hautaan. Kolmas on kestänyt jo melkein kuukauden, joten lähes ennätystä pukkaa. Ylpeys kansallisesta lippulaivasta on kuitenkin vaihtunut viiden kuukauden koetusaikana silkaksi pettymykseksi, eli molemmista menehtyneistä Lumioista ankara miinus Nokialle.

Arvoisa lukija, on yhteenvedon aika. Minun Nokiani keräsi neljä plussaa ja neljä miinusta. Se tekee yh-

teenlaskettuna nolla, joka on prikulleen sama kuin verbaalinen arvosanani tälle viimeiselle nokialaistuotteelle.

Nolla on kuitenkin lopputuotteena aika karu. Siksi annettakoon pelin ratkaiseva pluspiste Nokialle sen takia, että saivat huonosti toimivat puhelimet myydyksi. On hieno juttu, että niitä ei enää jatkossa tarvitse pakko-ostaa kansallishengen nimeen. Paitsi isossa Amerikassa, jonne tuon kokoinen harmi mahtuu vallan mainiosti.

**Aulis Minkkinen**





TEKSTI: Viestintä, KUVAT: Aki Aunala, Combat Camera Team

# *Sotatieteet osaksi kirkkainta akateemista perinnettä*

*Syyskuun ensimmäisellä viikolla  
juhlittiin Maanpuolustuskorkeakoulun  
historian ensimmäistä tohtoripromootiota.*

**M**aanpuolustuskorkeakoulun promootiossa vihittiin akateemiseen arvoonsa vuodesta 2003 asti valmistuneita sotatieteiden tohtoreita. Lisäksi tilaisuudessa vihittiin Maanpuolustuskorkeakoulun ensimmäiset kunniatohtorit. Maanpuolustuskorkeakoulun tohtoripromootio noudatteli suomalaisten yliopistojen promootio-omenoja unohtamatta kuitenkin korkeakoulun omia historiallisia perinteitä ja asemaa Suomen ainoana sotatieteellisenä, yliopistoihin rinnastettavana korkeakouluna. Maanpuolustuskorkeakoulun järjestämä sotatieteiden tohtoripromootio oli samalla ensimmäinen koko Euroopassa.

Tohtoripromootion juhlallisuudet järjestettiin 5.-7. syyskuuta 2013 Helsingissä. Juhlallisuudet alkoivat torstaina vietetyillä miekanhiojaisilla, jotka järjestettiin Santahaminan kampuksella. Varsinaiset promootiojuhlallisuudet – promootioakti, promootiokulkue ja promootiojumalanpalvelus sekä iltajuhla – järjestettiin perjantaina 6. syyskuuta 2013 pääosin kantakaupungissa. Juhlallisuudet päättyivät lauantaina vapaamuotoiseen promootiopurjehdukseen Suomenlinnan sotahistoriallisten kohteiden äärelle.



### **Kunniatohtoreiksi yhteiskunnallisia vaikuttajia**

Sotatieteiden ensimmäisiksi kunniatohtoreiksi promovoiitiin eversti **Sampo Ahto**, akateemikko **Jorma K. Miettinen**, professori **Hannele Niemi**, teollisuusneuvos **Kaarle H. Pentti** sekä ministerit **Elisabeth Rehn** ja **Antti Tanskanen**.

Sotatieteiden kunniatohtorit ovat Maanpuolustuskorkeakoulun toiminnan kannalta keskeisiä yhteiskunnallisia vaikuttajia akatemian, teollisuuden ja politiikan aloilta. Kunniatohtorin arvo on korkein akateeminen kunnianosoitus,

jonka Maanpuolustuskorkeakoulu voi henkilölle osoittaa

### **Maanpuolustus kaikkien suomalaisten asiaksi**

**M**ittavan kansainvälisen uran tehnyt ministeri Elisabeth Rehn toimi muun muassa puolustusministerinä kahdessa hallituksessa vuosina 1990–1995 ollen maailman ensimmäinen naispuolinen puolustusministeri. Lisäksi hän on edustanut Suomea lukuisissa YK:n erityistehtävissä. Vuodesta 2009

alkaen Rehn on edustanut länsimaita Haagin Kansainvälisen rikostuomioistuimen uhrirahaston johtokunnassa.

Elisabeth Rehn on aiemmin vihitty Åbo Akademin valtiotieteiden ja Svenska Handelshögskolanin taloustieteen kunniatohtoriksi. Nyt Rehn saa kunnian olla ensimmäisten sotatieteiden kunniatohtoreiden joukossa Euroopassa. Ministeri Rehn pitää kunnianosoitusta suurena arvossa.

– Maanpuolustuskorkeakoulun kunniatohtoruus on minulle hyvin tärkeä. Se osoit-



”

*Omista toimistani ehkä tärkeimpänä oli maanpuolustuksen saattaminen kaikkien suomalaisten asiaksi, ei yksinomaan miesten ja sotilaiden reviiiriksi.*

taa, että viiden puolustusministerivuoteni aikana tekemäni työ on katsottu hyödylliseksi ja että aloittamani hankkeet ja lakien muutosehdotukset on otettu hyvin vastaan. Näen sen myös osoituksena siitä, että on haluttu muistaa kansainvälistä työtäni rauhan ja tasa-arvon hyväksi. Erityisesti naisten asema kriisinhallinnassa on ollut työni painopisteitä, Rehn toteaa.

**T**iedemaailma joutuu elämään jatkuvan muutoksen keskellä, mukautumaan aikakautensa ja omaksuma ympäröstään suurimmat ja tärkeimmät kysymykset. Rehnin mielestä sotatieteiden haastekentässä korostuu sodan kuvan muutos. Rehn kertoo, että valtiot ovat enää harvoin konfliktien ensisijaisia osapuolia, sillä sodat ovat useimmiten maiden sisäisiä, eri ryhmien, uskontojen, poliittisten näkemysten törmäyksiä.

– Sodissa haetaan nykyisin valtaa siviiliväestöstä piittaamatta. Se on havaittavissa siinä, että valtaosa konfliktien uhreista on siviilejä. Usein siviileihin kohdistuvat iskut ovat sodankäynnin strategiana. Nämä sodat ja eri ryhmien liittoumat yli valtion rajojen tekee sotatieteen entistä tärkeämmäksi – ja samalla vaikeammaksi. Muiden valtioiden erittäin erilaisten poliittisten ja taloudellisten intressien sanelema suhtautuminen konflikteihin ei ole omiaan helpottamaan ratkaisujen ja rauhan löytymistä.

**E**lisabeth Rehnin kontribuutio sotatieteisiin ja Suomen hyväksi on erittäin konkreettinen, ei niinkään tieteellinen. Puolustusministerinä Rehn onnistui takaamaan naisille mahdollisuuden osallistua sekä rauhaturvatehtäviin että vapaaehtoiseen asepalvelukseen. Rehn muistelee, että korosti ministerinä erityisesti varusmiesten ja henkilöstön psyykkistä ja sosiaalista jaksamista. Lisäksi hän pyrki rakentamaan aidot ja hyvät välit puolustusvoimien henkilöstöliittoihin. Toki myös suurehkot kalustohankkeet, Hornet-hävittäjät etupäässä, ovat piirtyneet Rehnin mieleen tekemästään maanpuolustustyöstä.

– Omista toimistani ehkä tärkeimpänä oli maanpuolustuksen saattaminen kaikkien suomalaisten asiaksi, ei yksinomaan miesten ja sotilaiden reviiiriksi. Siinä toimin jonkinlaisena roolimallina. Mutta naisten roolin korostaminen sai myös kritiikkiä osakseen, Rehn päättää.

### Hyvin tehty työ arkipäivän isänmaallisuutena

**M**inisteri Antti Tanskasella on erittäin laaja kokemus arvostettuja organisaatioiden pää- ja luottamustehtävistä. Hän on toiminut muun muassa OP-ryhmän ja Suomen Akatemian pääjohtajana sekä puheenjohtajana Maanpuolustuksen Tuki ry:n valtuuskunnassa, Helsingin yliopiston hallituksessa sekä Ulkopoliittisen instituutin hallituk-



ssa. Akateeminen maailma on tullut tutuksi myös Jyväskylän yliopiston rehtorina ja kansantaloustieteen professorina toimiessa. Maanpuolustuskorkeakoulun neuvottelukunnan puheenjohtajuus vuosina 2007–2012 syvensi yhteyksiä maanpuolustustyöhön.

Ministeri Tanskanen on aiemmin vihitty Tampereen yliopiston kauppatieteiden kunniatohtoriksi vuonna 2010. Nimitys Maanpuolustuskorkeakoulun ja sotatieteiden kunniatohtoriksi ei

tullut Tanskaselle itsestäänselvytyenä.

– Tämä on erittäin suuri kunnia. Mielestäni nimi ”kunniatohtori” kertoo kaiken olennaisen. Kun sain tiedon nimityksestä, jäin miettimään, että olenkohan ihan ansainnut tämän. Täytyy vain luottaa siihen, että Maanpuolustuskorkeakoulu on arvioinut minun toimintaani ja tulkinnut, että minulla on riittävästi ansioita sotilasyliopistolle tärkeillä alueilla. Kohdallani nämä ansiot lienevät koulutuksen, tutkimuksen





ja maanpuolustuksen osa-alueilta, Tanskanen sanoo vaatimattomana.

**T**anskanen näkee tieteen valtavan nopean kehityksen olevan kytköksissä sotatieteiden tutkimuksen haasteisiin. Tieteellisen kehittymisen kovassa vauhdissa pysyminen vaatii maanpuolustusväeltä kasvavia resursseja, jotta haasteisiin voidaan vastata. Rahoituksen lisääminen ja koulutukseen sekä osaamiseen panostaminen on kaiken keskiössä.

– Tiede johtaa siihen, että kaikki materiaali tulee entistä kalliimmaksi ja samalla ihmisten osaaminen tulee entistä vaativammaksi. Miten Suomi pysyy tässä kilpajuoksussa mukana, on suurin haasteista. Tutkimustoiminta ei ole pelkästään sitä, että haetaan uusia tutkimustuloksia, vaan olen aina kokenut, että korkeatasoinen

tutkimus on enemmänkin oppimisprosessi. Kun tehdään korkeatasoista tutkimusta, sillä varmistetaan, että oma osaaminen on riittävän korkealla tasolla, Tanskanen toteaa.

Tanskanen kuitenkin uskoo, että Maanpuolustuskorkeakoulu pystyy vastaamaan sille asetettuihin haasteisiin. Hänen mielestään Maanpuolustuskorkeakoulu pärjää kuitenkin vain tiiviillä yhteistyöllä. Eristäytyminen vaikeuttaisi jo kansallisellakin tasolla pienen erikoisyliopiston toimintaa. Mutta tehokkaalla yhteistyöllä muiden suomalaisten yliopistojen kanssa, ja miksei myös maanrajojen ulkopuolella, Maanpuolustuskorkeakoululla on avaimet onnistua. Myös imagon pitää terävöityä nykyisestä, jotta yhteistyökumppanit ja opiskelijat löytävät Santahaminaan keskittyvän yliopiston nykyistä paremmin.

– Minusta olisi tärkeää, että Maanpuolustuskorkeakoulun rooli yliopistona selkiytyisi nykyisestä siten, että myös sellaiset ihmiset, jotka eivät ole syvästi perehtyneet asiaan, mieltäisivät Maanpuolustuskorkeakoulun suoraan yliopistoksi. Nimen vaihtaminen on tärkeä osa imagon terävöittämisessä. Mielestäni on hieno asia, että Maanpuolustuskorkeakoulussa on jatko-opiskelijoina myös sotilasuran ulkopuolisia opiskelijoita. Sotatieteissä on jo nyt väitellyt ihmisiä, jotka eivät ole sotilaita, mikä on todennäköisesti jäänyt monilta huomaamatta, Tanskanen pohtii.

**T**anskasen ansiot maanpuolustustyössä ovat nekin siteissä yhteistyön voimaan. Hän aloitti Maanpuolustuksen tieteellisessä neuvottelukunnassa (MATINE) jo 30 vuotta sitten. Lisäksi muun muassa Maanpuolustuskorkeakoulun neuvottelukunnan puheenjohtajuus nousee nopeasti esille Tanskasen pohdissa maanpuolustustyön siteitä.

– En ole varsinaisesti sotatieteitä tutkinut, mutta olen tukenut yhteistoiminnalla varsinaisia sotatieteiden tutkijoita ja tutkimusta. Oma kontribuutiosi sotatieteisiin on toimintani tutkijan roolissa. Isänmaallisuutta pohditsani sanoisin, että olen pyrkinyt hoitamaan minulle uskotut tehtävät aina mahdollisimman hyvin. Mielestäni se, että olen ottanut haastavia luottamustehtäviä vastaan ja pyrkinyt niissä hyviin tuloksiin, on sitä arkipäivän isänmaallisuutta, Tanskanen mietiskelee.

”  
*Mielestäni on hieno asia, että Maanpuolustuskorkeakoulussa on jatko-opiskelijoina myös sotilasuran ulkopuolisia opiskelijoita.*

### Sotatieteiden tohtorin tutkinto avaa mahdollisuuksia

Ensimmäinen sotatieteiden tohtori valmistui Maanpuolustuskorkeakoulusta vuonna 2003. Syyskuussa promovoitujen sotatieteiden tohtorien taustat ovat monipuoliset. Promovoitavien joukossa olivat sotilastaustaisten lisäksi ensimmäiset sotatieteiden tohtorin tutkinnon suorittaneet siviilit, joita on väitellyt korkeakoulusta vuodesta 2012 lähtien.

Maanpuolustuskorkeakoulu on Euroopan tasolla yksi harvoista yliopistoihin rinnastettavista sotilasoppilaitoksista, joka tarjoaa mahdollisuuden Bolognan prosessin mukaisen akateemisen tutkinnon suorittamiseen kaikilla tutkintotasoilla. Maanpuolustuskorkeakoulun sotatieteiden tohtorikoulutusohjelma onkin herättänyt kasvavaa kansainvälistä kiinnostusta.

Kiinnostusta on osoitettu etenkin Suomen länsinaapurista. Maanpuolustuskorkeakoulu ja Ruotsin Försvarshögskolan ovat jo allekirjoittaneet sotatieteellisiä jatkotutkinto-opintoja koskevan yhteistyösopimuksen. Sopimus mahdol-



listaa kymmenen ruotsalaisen jatko-opiskelijan kiintiön Maanpuolustuskorkeakoulun tohtori-koulutusohjelmassa.

### Kymmenen vuotta sotatieteiden tohtorina

Sotatieteiden tohtori, everstiluutnantti **Mika Kalliomaa** on Maanpuolustuskorkeakoulun historian toinen sotatieteiden tohtori. Hän väitteli vuonna 2003 aiheesta *Verkkopohjaisen monimuoto-opetuksen kehittäminen Maanpuolustuskorkeakoululla vuosina 1996–2002*. Tällä hetkellä Kalliomaa työskentelee Maanpuolustuskorkeakoulun Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitoksessa tutkimusryhmän johtajana.

Kalliomaa hakeutui tohtoriohjelmaan professori **Jarmo Toiskallion** kannustamana, kun yleisesikuntaupseerikurssin diplomityön jälkeen avautui mahdollisuus opintojen jatkamiseen. Sotatieteiden tohtorin tutkinto on Kalliomaan mukaan otettu positiivisesti vastaan niin puolustusvoimissa kuin muuallakin yhteiskunnassa.

– Toivon tohtoriuden myötä työssäni näkyvän pari piirua tutkivampi ja analyttisempi työnote. Olen sitä mieltä, että tutkimus sinällään ei kiinnostanut päättäjiä, vaan tulokset. Jokaisen tutkijan tulee siis miettiä, kenelle tieto on hyödyllinen ja miten se kannattaa ”myydä”, jotta tutkimukselle saa vaikuttavuutta. Tutkimuksen hyöty kohdistuu pääosin tutkimustuloksina tiedeyhteisöön, ja esimerkiksi omassa tapauksessani puolustusvoimien koulutukseen, Kalliomaa pohtii.

Tammikuussa 2014 puolustusvoimien viestintäjohtajana Pääesikunnassa aloitava Kalliomaa kertoo, että upseerin tehtäviin valittaessa osaamisen ja ominaisuuksien muodostama kokonaisuus ratkaisee. Joihinkin tehtäviin tohtorin tutkinto on lisäarvo. Puolustusvoimilla on kuitenkin vielä haasteita sotatieteiden tohtoreiden hyödyntämisessä toiminnassaan. Ensimmäisten sotilasprofessoreiden nimittäminen viime vuonna oli askel oikeaan suuntaan.

### Tutkittua tietoa ja tutkimusosaamista arvostetaan

Sotatieteiden tohtori, everstiluutnantti **Vesa Valtonen** valmistui tohtoriohjelmasta vuonna 2010. Hänen väitöskirjansa käsitteli turvallisuustoimijoiden yhteistyötä operatiivis-taktisesta näkökulmasta. Valtonen työskentelee tällä hetkellä puolustusministeriön yhteydessä toimivassa Turvallisuuskomiteassa.

Pohtiessaan syitä sotatieteiden tohtorikoulutusohjelmaan hakeutumiseen Valtonen ei osaa nimetä yhtä ainoaa syytä. Mahdollisuus tieteelliseen jatkotutkintoon avautui sopivassa elämänvaiheessa ja motivaatio tehdä tutkimusta oli kova. Valtonen tutki aikanaan viranomaisyhteistyötä ja tunsii päässeensä siinä vasta alkuun.

– Tieteellisen tutkimuksen tekeminen kasvattaa kriittiseen ajatteluun ja analyttisyyteen. Se on ehkä kauaskantoisinta pääomaa, jota tohtoriopinnoista kertyi. Oma tutkimusaiheeni johti minut muiden viranomaisten ja turvallisuusasiiantuntijoiden sekä tutkijoiden pariin. Nämä verkostot ovat edelleen erittäin hyödyllisiä. Hankitusta tutkimusosaamisesta ja tietämyksestä on ollut hyötyä kehitettäessä suomalaista maanpuolustusta ja kokonaisturvallisuutta, Valtonen arvioi.

Valtonen mukaan tutkimuksellista asiantuntemusta hyödynnetään koko ajan paremmin puolustusvoimissa, mutta hämmästyksen esiintyy vielä toisinaan. Tutkittua tietoa tutkimusosaamista osataan arvostaa. Yhteiskunnallisesti sotatieteet ovat erittäin käytökelpoinen tieteenala yhteiskunnan ja yksilöiden turvallisuushaasteiden käsittelyssä.

– Siviilimaailmassa on tietysti monia tulokulmia, mutta uskon tiedeyhteisön tottuneen ja hyväksyneen sotatieteiden tohtorit – kiitos Maanpuolustuskorkeakoulun laadukkaasti tekemisen ja hyvien väitöskirjojen. Turvallisuusalan tutkijat ja asiantuntijat ottavat yleensä erittäin hyvin vastaan, kiittelee Valtonen.



### Siviilinä sotatieteissä

Sotatieteiden tohtori, FM **Saara Jantunen** väitteli elokuussa 2013 strategisen viestinnän käytännöistä, ideologiasta ja risitiidoista Yhdysvaltain sotilasorganisaatiossa (*Strategic communication: practice, ideology and dissonance*). Jantunen teki tutkimustoimeksiannon Maanpuolustuskorkeakoululle vuonna 2009, minkä jälkeen oli luontevaa jatkaa tutkimuksen parissa ja hyödyntää myös siviilien mahdollisuutta hakeutua sotatieteiden tohtorikoulutusohjelmaan. Jantunen aloitti tohtoriopintonsa vuonna 2010 tähtäimenään tutkijan ura.

Sotatieteet on poikkitieteellinen tutkimusala, joten opintojen aikana syntyvä verkosto on myös laaja ja monialainen. Tulevalle tutkijalle tämä on äärimmäisen arvokasta. Jantu-

nen uskoo sotatieteiden tutkimuksen avaavan uusia urapolkuja ja tuovan enemmän mahdollisuuksia kuin hänen aiempi perustutkintonsa.

– Minusta tutkimuksen tärkein anti on kuitenkin se, että väitöstyö valmensi minua itsenäiseksi tutkijaksi. Se on kokemusta, josta hyödyn valtavasti riippumatta siitä, työskentelenkö tulevaisuudessa valtionhallinnossa, yksityissektorilla tai vapaana tutkijana. Poikkitieteellinen tutkimus on myös hyvin sovellettavissa, eikä sido minua tutkijana mihinkään teemaan liian tiukasti, täsmentää Jantunen.

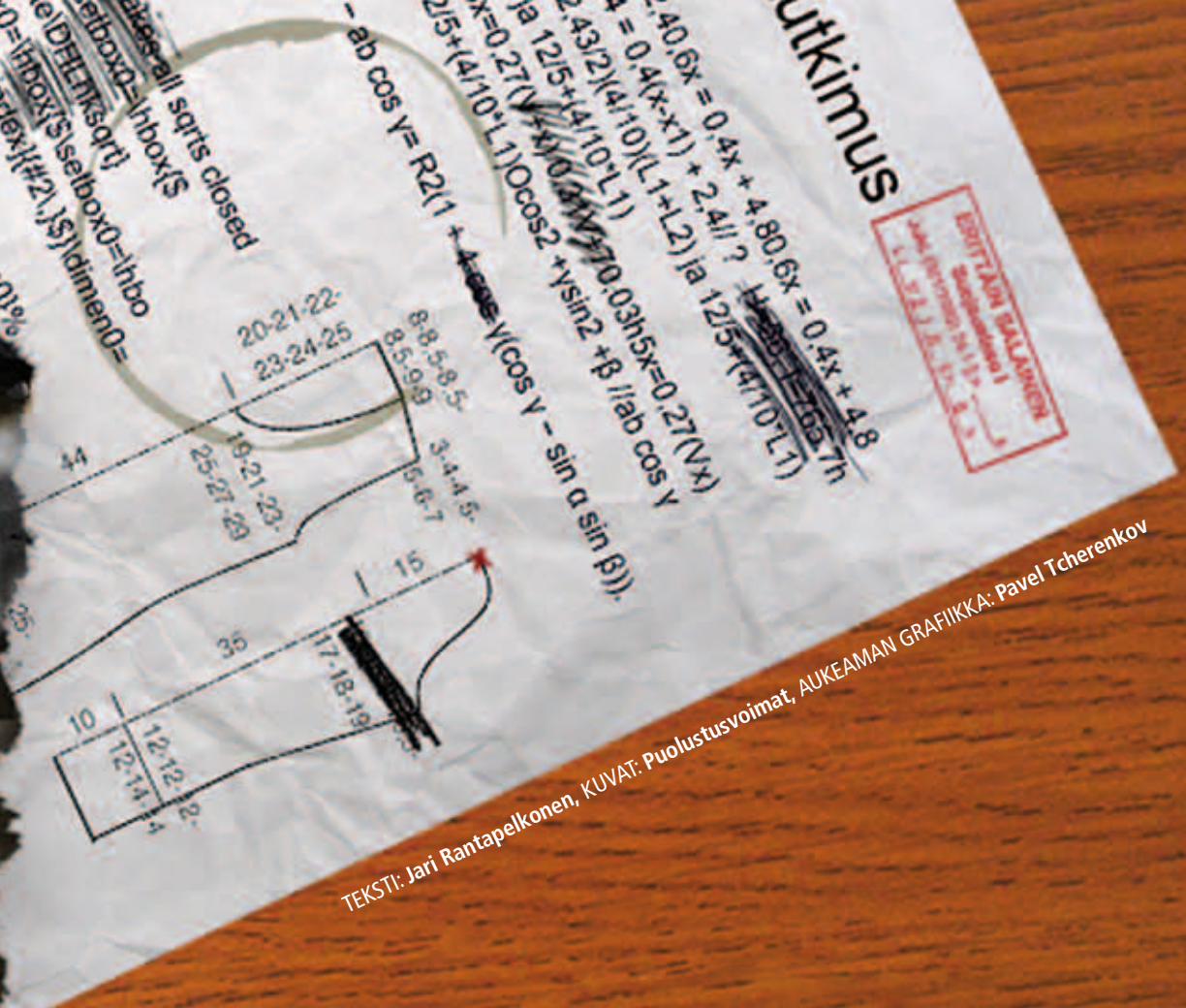
Sotatieteiden tohtorina Jantunen toivoo pysyttelevänsä mukana työskentelemässä niiden asioiden parissa, jotka vaikuttavat puolustusvoimiin ja yhteiskuntaan yleisesti.

– Olen saanut näköalapaikan puolustusvoimiin organisaationa, mutta siviiliohjelmassa opis-

kelleena puolustusvoimien ja muun yhteiskunnan välinen suhde on myös avautunut uudella tavalla. Uskon, että tämä kerätty kokemus poikii vielä paljon yhteiskunnallisesti tärkeää tutkimusta, Jantunen päättää.

Maanpuolustuskorkeakoulun tohtorikoulutusohjelmassa on tällä hetkellä noin 70 jatko-opiskelijaa, joista valtaosalla on sotilastausta. Ulkomaalaisia opiskelijoita tohtoriohjelmassa on kahdeksan. Promootioperinne on nyt virallisesti aloitettu Maanpuolustuskorkeakoulussa, joten ajan myötä selvinnee, milloin on seuraava kerta, kun sotatieteiden tohtorit edustavat jälleen arvokkaan promootiokulkuessa. ■





TEKSTI: Jari Rantapelkonen, KUVAT: Puolustusvoimat, AUKEAMAN GRAFIKKA: Pavel Tcherenkov

# Salainen tutkimus – sotatieteellinen erityispiirre



Sotatieteissä on 1920-luvulta saakka käyty keskustelua siitä, ovatko sotatieteet tiedettä, taitoa vai jotain muuta. Viimeisimmän *Defensor Patriae* -lehden sivuilla kollegani, sotilasprofessori **Mika Hyytiäinen** ounasteli kärjistään, että ”joko teet oikeaa vapaata julkietiedettä tai sitten olet selvitysmies”. Sotilasprofessori Hyytiäinen kuitenkin epäili mustavalkoisuuttaan, sillä hän näki tärkeäksi, ”että tätä dilemmaa pohditaan”.

Vastaan naapurihuoneessa ahertavan kollegani toiveeseen pohtimalla sitä, voiko salainen sotatieteellinen tutkimus olla tiedettä. Käsittelen kysymystä julkisen ja salaisen tutkimuksen tieteellisyydestä tukeutuen kokemuksiini salaisista tutkimusprojekteista. Väitän, että salassa tehtävä sotatiede voi olla yhtä pätevää tiedettä kuin julkisesti tehtävä tiede.

### Turvaluokitellut tutkimukset

Tieteellä on lukuisia määritelmiä. Ansiokkaalle tieteelliselle tutkimukselle on ominaista uuden tiedon tuottaminen. Uuden tiedon tuottaminen sotatieteissä johtaa yhä useammin turvaluokitustason nousuun. Esimerkiksi jo Maanpuolustuskorkeakoulun oppilastyöt voivat olla turvaluokiteltuja. Vuonna 2011 valmistuneella yleisesikuntaupseerikursilla laadittiin 71 diplomityötä. Niistä 35 kpl oli turvaluokiteltuja, siis puolet! Vuosikymmenien saatossa turvaluokiteltujen tutkimusten määrä yleisesikuntaupseerikursilla on kasvanut, samoin uuden turvaluokitellun tiedon.

Turvaluokitus ei ole kriteeri, joka tekisi sotatieteellisestä tutkimuksesta ei-tieteellistä. Tutkimuksen tieteellisyyden arviointi akselilla julkisista salaisiin on vain yksi tapa luonnehtia sotatieteellistä tutkimusta. Se on eräs ominaispiirre, hieman samaan tapaan kuin tutkimusta luonnehtiva akseli määrällisestä laadulliseen. Jotkut arvostavat määrällistä tutkimusta sinä ainoana oikeana ja kovana tutkimuksena, jolloin he ylenkatsovat laadullista tutkimusta. Sama on salaisen tutkimuksen kohdalla – sitä voidaan ylenkatsoa kun sen tekemistä ei tunneta.

Sotatieteissä vanha tieto ohjaa aina uuden tutkimista. Hyviä esimerkkejä turvaluokitelluista tutkimusprojekteista, ja siitä kuinka uusi tieto kumoo aina vanhemman, ovat suuret so-

tatieteelliset tutkimusprojektit aina iskukykytutkimuksista erilaisiin puolustusvoimien vaihtamista mittaaviin tutkimuksiin asti. Uusi tieto otetaan ilomielin vastaan, koska se lisää sotatieteellistä ymmärrystä ja voi myös johtaa uusiin sotataidollisiin saavutuksiin. Samalla on huomattava, että salaisista tutkimuksista voidaan julkaista osia sotilasaikakauslehdissä ja toisaalta julkisista sotilastiedoista voidaan tehdä salaisia tutkimuksia.

### Vaihtelevat tieteellisyyden kriteerit

Julkaisin vuonna 2001 silloisen majuri, FT **Aki Huhtisen** kanssa teoksen *Taistelut, kokemus ja tieto*. Pohdimme yli 300 sivun verran sitä, mitä sotatieteet, taktiikka ja viestitaktiikka ovat ja kuinka niitä voitaisiin tutkia. Sotatieteissä on ennen kaikkea tutkittu sodankäyntiä ja taisteluja. Taktiikan tutkimuksessa arvostetaan tietoa, jota voidaan käyttää käytännössä hyväksi. Taktiikan tutkimus on sovellettua tutkimusta, jossa pyritään löytämään voittavia käytäntöjä. Kirjassa kirjoitimme kuitenkin, kuinka tieteellisyyden ja sotatieteiden määrittämiseksi käytetään useita eri kriteereitä, ei vain yhtä. Toisaalta tieteellisyyden kriteerit vaihtelevat riippuen siitä, kuka niitä määrittelee, mistä näkökulmasta ja millä käsitteillä.

Pragmatismien kehittäjä **Charles S. Peircen** mukaan järkevään tieteenkäsitykseen kuuluvat sellaiset yleiset piirteet kuten objektiivisuus, kriittisyys, autonomisuus ja edistyskellisyys. Maisterikursseillamme opetetaan, että tähän listaan lukeutuvat myös toistettavuus, kriittisyys ja itsensä korjaavuus. Lisäksi avoimuus, luotettavuus ja itseohjautuvuus on nähty luettelon jatkeena. Näistä listoista ei suoraan pomppaa esille, että tiede hylkäisi salaisen tutkimuksen teettömänä. Kysymys on siitä, miten tieteellisyys kokonaisuudessaan huomioidaan ja millaista tiedekäsitystä arvostetaan.

Toisaalta avoimuuteen ja itsensä korjaavuuteen liittyy usein julkinen debatti. Silloin kuka tahansa voi ottaa kantaa tutkimukseen. Toisaalta on syytä kysyä, mikä on se tiedeyhteisö, joka yleensä on kiinnostunut taktiikasta ja siitä, miten taistelut voitetaan. Toiseksi on kysyttävä, kenen asiantuntemus riittää ottamaan pätevästi kantaa esimerkiksi sellaiseen hypoteettiseen

tutkimuskysymykseen kuin, mikä on harmaassa vaiheessa tehokkain tapa tuhota vihollisen toisen ja kolmannen portaan joukkojen tulivoima? Tämänlaatuista kysymystä pohdittaessa ollaan salaisten tietojen ääriellä.

Tieto on kuitenkin salaisten asioiden käsittelyoikeuden haltijoilla. Uusi salainen tieto syntyy tieteellisillä menetelmillä, jotka ovat usein julkisia ja hyvin debatoituja. Salainen tieto voidaan jälkepäin myös tarkistaa, sillä pätevät salaiset tieteelliset tutkimusprojektit dokumentoidaan huolellisesti. Tutkimustiedot ovat siis kyseisen tiedeyhteisön käytettävissä. Mikä voisi vastata tieteellisyyden vaatimukseen paremmin kuin se, että sotatieteellinen yhteisö hyväksyy uudet tiedot?

### Salaiset tutkimukset parhaiden käsissä

Sotatieteellinen yhteisö tuottaa paljon salaista tietoa. Salaista tietoa arvostetaan jopa enemmän kuin julkista, osin siksi, että tieto ei ole sotatiedossa kaikkien saatavilla ja sen avulla voidaan ottaa vihollisesta tietoylivoina. Sotatieteellinen yhteisö suorastaan pyrkii hankkimaan ja tuottamaan salaista tietoa.

Salaisissa tutkimusprojekteissa käytetään puolustusvoimien parhaita asiantuntijoita. Tieteellisesti päteviä tutkijoita löytyy maistereista tohtoreihin. Sotilaallisesti kokeneita osajia osallistuu tutkimuksiin aliupseereista kenraaleihin. Osassa henkilöistä yhdistyy sotilaallisuus ja tieteellisyys. Tästä tulee mieleen yksi sotatieteellisen tutkimuksen erityispiirre: sotatieteissä yhdistetään teoriaa ja käytäntöä, julkista ja salaista sekä laadullista että määrällistä tietoa ja osaamista yhteen. Salaisissa sotatieteellisissä operaatiotaidon ja taktiikan tutkimuksissa yhdistäminen on enemmän sääntö kuin poikkeus.

Salaisissa tutkimusprojekteissa palautteen merkitys on tärkeä. Se näkyy esimerkiksi avoimena keskusteluna tutkimuksen oletusarvoista, kiivaina väittelyinä tehtävistä, taktisten ajatusten kvantifioimisena, niiden laskemisena ja testaamisena, erilaisina kokeiluina ja sotapeleinä, mutta myös väärässä olemisena ja sen korjaamisena, uudelleen mittauksina, uudelleen käytävinä sotapeleinä ja niin edelleen.

Salaisen tutkimusprojektin osallistujat, joita saattaa olla kaikista puolustusvoimien tutki-

”  
**Turvaluokitus ei ole kriteeri, joka tekisi sotatieteellisestä tutkimuksesta ei-tieteellistä.**

muslaitoksista ja puolustushaaroista, osallistuvat debattiin kysymyksenasetteluista tutkimusmenetelmiin ja tulosten arvioimiseen saakka. Sotatieteellisissä tutkimusprojekteissa ollaan avoimia kritiikille. Todettakoon esimerkiksi, että sotakoulujen penkillä istuvia upseereja kriittisempiä tutkijoita on lähes mahdoton löytää. Kokemukseen perustuen ja Peircen hengessä tuumaan, kuinka ”sotilasjärjellä on mainio kyky korjata itseään”.

### Sotatiede = salatiede?

Salaisen tutkimuksen tieteellisyyden todistelu ei kuitenkaan ole pelkkää ylistyslaulua. Moni salassa tehty selvittely ei ole tutkimuksen tekemistä vaan normaalia työtä, eikä sitä tutkimukseksi tule verhota. Siksi myös kysymys salaisesta tuotekehittelystä ei välttämättä vastaa tieteellisyyden kriteereihin. Eräs haaste turvaluokiteltujen tutkimuksia tehtäessä voi olla, että salaista tietoa ei ole kirjattu mihinkään: tieto voi olla hiljaista, vain tiettyjen henkilöiden hallitsemia. Toiseksi salaisen tiedon lähteitä ei aina tunnisteta; sitä kuka on asiantuntija ja missä tieto sijaitsee. Kolmanneksi pääsy salaisen tiedon lähteille voidaan evätä.

Sotatieteiden yksi erityispiirteistä on tutkimusten mahdollinen turvaluokittelu. Salaisiksi leimaaminen johtuu syistä, jotka voidaan lyhyesti kuitata perusteella ”kansallisen turvallisuuden nimissä”. Sotatiedossa puhutaan yleisesti operaatioturvallisuudesta: vihollisen hallitsemien ei haluta tietoja omista suorituskyvyistä tai suunnitelmista, joilla se aiotaan yllättää ja nujertaa. Kertomieni todisteiden valossa väitän, että sotatieteet eivät ole salatiedettä ja että kaikki salainen tieto ei ole sotatiedettä. Sotatieteiden erityispiirre on kuitenkin tieteen tekemisen salassa. ■





## MILjazz Santahamina 2013

Santahaminassa rentouduttiin jälleen svengaavan musiikin ja iloisen puheensorinan merkeissä. Keskiviikkona 14. elokuuta 2013 järjestetty MILjazz-konsertti lunasti odotukset ja pienestä vesisateesta huolimatta tapahtuma keräsi runsaasti iloista väkeä Maanpuolustuskorkeakoulun kampukselle.

Illan musiikkiesityksistä vastasivat Kaartin soittokunnan Big Band solistinaan Mikael Konttinen, Ilmavoimien Big Band solistinaan Nina Mya sekä Puolustusvoimien Varusmiessoittokunnan Show Band.



KUVAT: Lisa Hentunen







Arkkitehtuutoimisto Heikkinen-Komonen Oy

## Santahaminan uudisrakennuksen rakennustyöt aluillaan

Santahaminaan Maanpuolustuskorkeakoulun tarpeisiin rakennettavan monitoimitalon rakennustyöt ovat vihdoin aluillaan. Rakennustöiden alkamisesta kertovat muun muassa rakennusalueelta kaadetut puut sekä käytöstä poistetut bussipysäkit. Monitoimitalon valmistumisaikataulun mukaan talo on täydellisessä käytössään vuonna 2015. Uudisrakennuksen bruttoala on noin 6 600 neliometriä, ja rakennuksen hinta-arvio on noin 15 miljoonaa euroa.

## Esiupseerikurssi 65:n opinnot päättyivät

Esiupseerikurssi 65 valmistujaisjuhlaa vietettiin 19.6.2013 Maanpuolustuskorkeakoulussa Santahaminassa. Kurssitodistuksen sai käteensä 84 opiskelijaa, joista 40 maasotalinjalla, 34 ilmasotalinjalla ja 14 merisotalinjalla. Esiupseerikurssi 65:ltä opinto-oikeuden Yleisesikuntaupseerikurssi 57:lle sai 32 opiskelijaa. Heidän joukossaan oli myös ensimmäinen naislentäjä.

Esiupseerikurssin tavoitteena on antaa kurssin suorittaneelle upseereille valmiudet toimia puolustushaaransa ja aselajinsa poikkeusolojen ja rauhan ajan esiupseerien tehtävissä, kuten esimerkiksi esikuntien sekä sotilaslaitosten toimialojen suunnittelu-, kehittämis- ja johtotehtävissä. Esiupseerikurssin aikana kehitetään opiskelijan kykyä kehittyä johtajana omassa työyhteisössään.

## Toinen sotatieteiden maisterikurssi valmistui

Suomen historian toinen sotatieteiden maisterikurssi (SM 2) valmistui 29.8.2013. Kurssilta valmistui 83 sotatieteiden maisteria, joiden joukossa ensimmäiset siviilitutkinnon suorittaneet sotatieteiden maisterit. Valmistuneista kahdeksan on Rajavartiolaitoksen palveluksessa, 73 puolustusvoimien palveluksessa ja kaksi puolustusvoimissa työskentelevää siviiliä. Siviilien maisteriopinnot pilotoitiin nyt päättyneen kurssin aikana.

Maisterikurssin päätöstilaisuus oli kaksipäiväinen. Iltapäivällä 28.8.2013 järjestettiin päiväjuhla, jossa jaettiin todistukset sekä palkittiin kurssin parhaimmistoa ja ansiotuneita pro gradu -tutkielmia. Tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** nimitti sotilasammattilliset opinnot suorittaneet sotatieteiden maisterit vakituisiin upseerin virkoihin Helsingin kaupungissa 29.8.2013.





## Perheet kokoontuivat Santahaminassa

Santahaminassa koettiin 31.8.2013 taikuutta, naurua ja uteliaita katseita, kun perheet kokoontuivat viettämään rentoa päivää Maanpuolustuskorkeakoululla. Maanpuolustuskorkeakoulun järjestämää perhepäivää vietettiin lähes 300 henkilön voimin.

”Perhe Goes Santahamina” -tapahtuman tarkoituksena oli tarjota henkilökuntaan kuuluvien perheille mukava päivä Santahaminan kampuksella. Päivän aikana henkilökunnan perheet, ystävät, sukulaiset ja naapurusto pääsivät kurkistamaan saaren saloihin.

Ohjelmassa koettiin vauhtia ja ”vaarallisia” tilanteita, kun sekä Vartiolaiva Uisko että maa-voimien Pasit ajeluttivat vieraita. Lisäksi ohjelmassa oli sumopainia, kampuskierroksia, eko-aseammuntaa, arvontaa, tietovisa, frisbeegolfia, suunnistusta, voimailua voimailuradalla ja lapsille pomppulinnaa. Myös saunat olivat lämpimänä koko tapahtuman ajan. Sotilaskoti valmisti kaikille vierailijoille maittavan lounaan kuuluisia munkkeja unohtamatta.



## Suomenlinna-seminaari joukkotuhoseiden valvonnasta

Maanpuolustuskorkeakoulun Strategian laitos järjesti 30. toukokuuta kuluvana vuonna jo 17. kerran vuotuisen kansainvälisen Suomenlinna-seminaarinsa. Seminaarissa on käsitelty perinteisesti kansainvälisen turvallisuuden kannalta keskeisiä kysymyksiä. Tällä kertaa aihepiiriksi oli valittu joukkotuhoseiden leviäminen ja pyrkimykset sen rajoittamiseen kansainvälisen asevalvonnan keinoin. Osallistujia Chatham House -säännön mukaisesti järjestetyssä seminaarissa oli kuutisenkymmentä.

Tilaisuudessa esiintyi muun muassa SIPRI:n kemiallisten ja biologisten aseiden tutkimusprojektin johtaja **John Hart**, joka loi katsauksen tämän aseistuksen ajankohtaisiin kansainvälisiin riskeihin. Lisäksi seminaarissa kuultiin esitelmät tohtori **Andreas Persbolta**, professori **Paula Vanniselta** (VERIFIN), pitkään IAEA:ssa vaikuttaneelta **Olli Heinoselta** ja Israelin ohjustentorjuntaohjelman johtajana aikoinaan toimineelta **Uzi Rubinilta**.

## Sotatieteiden kandidaatit keskeisessä asemassa osaavan reservin luomisessa

140 uutta sotatieteiden kandidaattia sai opintonsa päätökseen Maanpuolustuskorkeakoulussa 29.8.2013. Kadettikurssilta 97 ja Merikadettikurssilta 80 valmistuneet luutnantit aloittivat työnsä joukko-osastoissa heti syyskuun alussa. Maa-voimien palveluksessa heistä aloitti 87, ilmavoimissa 21, merivoimissa 15 ja Rajavartiolaitoksessa 17 henkilöä.

Kadettien valmistujaispäivää juhlittiin perinteisesti. Päivä alkoi kunnianosoituksella Maanpuolustuskorkeakoulun Santahaminan kampuksen Sankariaulassa. Sen jälkeen kadetit laskivat seppeleen Hietaniemen hautausmaalla Sankariristille ja Suomen Marsalkka **Mannerheimin** haudalle. Kadettien marssi kulki tänä vuonna Eduskuntatalolta Helsingin kaupungintalolle. Presidentinlinnan ollessa remontissa, ylentämis- ja nimittämistilaisuus järjestettiin poikkeuksellisesti Helsingin kaupungintalon juhlasalissa.

Tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** yleni kadetit luutnantin arvoon ylentämis- ja nimittämistilaisuudessa, jossa luutnantit vanhoivat myös virkavalan ja heidät nimitettiin upseerin ja määräaikaisen nuoremman upseerin virkoihin.







VÄITÖKSIÄ



KAIKKI MAINITUT  
VÄITÖSKIRJAT OVAT  
LADATTAVISSA  
[WWW.DORIA.FI](http://WWW.DORIA.FI)  
-VERKKOPALVELUSTA.

## Väitös strategisen viestinnän käytännöistä, ideologiasta ja ristiriidoista

Filosofian maisteri **Saara Jantunen** väitteli sotatieteiden tohtoriksi Maanpuolustuskorkeakoulussa 16.8.2013. Väitöstilaisuus järjestettiin Kruunuhaan Maneesissa Helsingissä. Väitöskirja *Strategic Communication: practice, communication and dissonance* julkaistiin Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitoksen julkaisusarjassa.

Tutkimuksen perusväite on, että valistusperinteen pääkäsitteitä, kuten demokratiaa, käytetään strategisessa viestinnässä pragmaattisina kehyksinä, joiden avulla pyritään selittämään, ymmärtämään ja perustelemaan poliittisia tekoja ja tapahtumia. Tämä virallinen narratiivi kertoo instrumentalististen tarinoiden avulla siitä, kuinka länsimaalaisuus tai amerikkalaisuus halutaan esittää, kun taas epävirallinen narratiivi paljastaa länsimaalaisen toimijuuden kielletyn puolen. Tutkimus perustelee, että vaikka väkivaltaa ei pidetä länsimaalaisuuden ydinarvojen mukaisena, sillä on keskeinen rooli länsimaalaisen identiteetin rakentumisessa.

Vastaväittäjinä tilaisuudessa toimivat professori **Paul Majkut** (National University, San Diego, Yhdysvallat) ja professori **Eija Ventola** (Aalto-yliopisto). Kustoksena toimi professori **Aki-Mauri Huhtinen** Maanpuolustuskorkeakoulusta.

## Väitös sotilaallisten suorituskykyjen kehittämisen tukemisesta systeemilähestymistavan avulla

Yleisesikuntakomentaja, Master of Science (systems engineering for defence) Jukka Antero väitteli sotatieteiden tohtoriksi Maanpuolustuskorkeakoulussa 8.8.2013. Väitöstilaisuus järjestettiin Maanpuolustuskurssien Maneesissa Helsingissä. Sotatieteiden sotatouluuden alaan kuuluva väitöskirja *Enhancing the development of military capabilities by a systems approach* julkaistiin Sotatekniikan laitoksen julkaisusarjassa.

Väitöskirjatutkimuksessa kartoitetaan ja arvioidaan keinoja tehostaa sotilaallisten suorituskykyjen kehittämistä sekä konseptien kokeellisessa kehittämisessä että kansallisessa puolustusmateriaaliyhteistyössä. Tutkimus lähestyy tutkimuskohteita systeeminäkökulmasta ja pyrkii lisäämään ymmärrystä sotilaallisesta suorituskyvystä kokonaisvaltaisesti.

Vastaväittäjinä väitöstilaisuudessa toimivat professori **Gunnar Hult** Ruotsin Försvarshögskolanista ja professori **Lauri Ojala** Turun yliopistosta. Väitöstilaisuuden kustoksena toimi professori **Juha-Matti Lehtonen** Maanpuolustuskorkeakoulusta.

## Väitös Euroopan voimatasapainojärjestelmästä

Yleisesikuntaeverstiluutnantti, valtiotieteiden maisteri **Fred Blomberg** väitteli sotatieteiden tohtoriksi Maanpuolustuskorkeakoulussa 26.4.2013. Väitöskirja *Euroopan voimatasapainojärjestelmä 1990–2012: Euroopan vakaus rakenteellisen, uusklassisen ja hegemonisen realismin näkökulmasta* julkaistiin Strategian laitoksen julkaisusarjassa.

Väitöskirjatutkimuksessa selitetään suurvaltojen välistä rauhaa Euroopassa kylmän sodan jälkeen realismin viitekehkeksessä. Tutkimuksessa analysoidaan rakenteellisen, uusklassisen ja hegemonisen realismin pohjalta laadittujen teoreettisten selitysmallien avulla sitä, mitä Yhdysvaltojen, Venäjän, Saksan, Ranskan ja Britannian välinen voimasuhde ja niiden harjoittamat suurstrategiat ja valtopoliittikka merkitsevät Euroopan alueellisen vakauden kannalta. Tutkimuksessa osoitetaan, että näiden suurvaltojen valtakamppailu tekevät Euroopan voimatasapainojärjestelmästä epävakaman kuin mitä Euroopassa kylmän sodan jälkeen käydessä poliittisessa ja teoreettisessa keskustelussa on yleisesti oletettu.

Blombergin vastaväittäjänä toimi professori **Pekka Visuri** ja kustoksena professori **Pekka Sivonen** (Maanpuolustuskorkeakoulu).

## Väitös tulevaisuuden jalkaväkitaistelijan suorituskyvyn parantamisesta

Majuri, sotatieteiden maisteri **Tapio Saarelainen** väitteli sotatieteiden tohtoriksi Maanpuolustuskorkeakoulussa 17.5.2013. Väitöstilaisuus järjestettiin Maasotakoulussa Lappeenrannassa. Väitöskirja *Improving the Performance of a Dismounted Future Force Warrior by Means of C<sup>4</sup>I2SR* julkaistiin Sotatekniikan laitoksen julkaisusarjassa.

Väitöskirjatutkimuksessa tarkastellaan tulevaisuuden jalkaväkitaistelijan päätelaitteiden ja sensorien avulla tuotettavaa tilannetietoisuutta. Tilannetietoisuuden avulla on mahdollista tehostaa taistelunjohtamiskykyä sekä välttää oheistappioita ja omalla tulella aiheutettuja tappioita omille joukoille. Tulevaisuuden jalkaväkitaistelija toimii osana verkostokeskeisiä taistelujärjestelmiä, mikä mahdollistaa oikea-aikaisen toiminnan ja rajallisten resurssien tarpeenmukaisen kohdistamisen.

Vastaväittäjänä väitöstilaisuudessa oli emeritusprofessori **Heikki Koivo** ja kustoksena toimi Maanpuolustuskorkeakoulun Sotatekniikan laitoksen dosentti **Juha Honkonen**.







**Maanpuolustuskorkeakoulu osallistuu jälleen Helsingin Kirjamessuille 24.-27.10.2013 messuosastolla 6k94. Tapahtuma järjestetään Helsingin Messukeskuksessa.**

Maanpuolustuskorkeakoulu on mukana messuilla näyttävämminkin kuin koskaan. Monipuolinen sotilasyliopisto ottaa osaa ensimmäistä kertaa Helsingin Kirjamessuilla järjestettävään Tiedetoriin, joka tuo näytille, kuulolle ja kommentoitavaksi tieteen maailman tekemisiä Takauma-lavalla torstaina 24.10. kello 15–18 ja perjantaina 25.10. kello 15–20.



**Alpo Juntunen**  
- Venäjän imperiumin paluu (2. uudistettu painos)

Emeritusprofessori **Alpo Juntusen** loppuunmyyty *Venäjän imperiumin paluu* (2009) ilmestyi uudistettuna painoksena alkuvuodesta 2013. Aina ajankohtainen teos on ainutlaatuinen ikkuna Venäjän federaation viime vuosien kehitykseen. Teoksesta löytyy aikaisemman, päivitetyn asiasisällön lisäksi muun muassa ensimmäistä kertaa suomeksi Venäjän vuonna 2010 uudistettu sotilasdoktriini kattavasti eriteltynä.



**Markku Palokangas (toim.)**  
- Suomen puolustusvoimien joukko-osastoperinteet osa 2: entiset joukko-osastot 1945–2005

Historioitsija **Markku Palokangas** esittelee laajassa tietoteoksessaan puolustusvoimien vuosina 1945–2005 toimineet, entiset joukko-osastot ja niiden perinteet. Runsaasti kuvitettu teos jatkaa vuonna 2008 ilmestyneen, **Marko Palokankaan** toimittaman *Suomen puolustusvoimien joukko-osastoperinteet* tarinaa kertomalla Suomen kunniakasta sotilasperinteistä tiiviissä ja helposti luettavassa muodossa.



**Jari Rantapelkonen & Mirva Salminen (toim.)**  
- The Fog of Cyber Defence

*The Fog of Cyber Defence* käsittelee vielä melko sumuista kyberturvallisuuden kokonaisuutta pohjoismaisessa kontekstissa. Tutkimuksen tarkoituksena on paitsi tuottaa tietoa asevoimien ja kansallisten turvallisuustoimijoiden tarpeisiin, myös avata keskustelua jokapäiväiseen elämäämme liittyvästä kyberturvallisuudesta. Teoksen ovat toimittaneet Maanpuolustuskorkeakoulun sotilasprofessori, everstiluutnantti **Jari Rantapelkonen** ja tohtoriopiskelija **Mirva Salminen** Lapin yliopistosta.

Suuren kysynnän innoittamana pelkästään verkkojulkaisuksi suunniteltu teos on saatavilla rajoitetusti nyt myös painettuna versiona Maanpuolustuskorkeakoulun messuosastolta. Hae omasi!



**Esko Vaahtolammi**  
- Maanpuolustuskorkeakoulu 20 vuotta: Sotilasyliopiston ensiaskeleet 1993–2013

Maanpuolustuskorkeakoulu perustettiin vuonna 1993 yhdistämällä perinteiset sotakoulut – Kadettikoulu, Taistelukoulu ja Sotakorkeakoulu – yhdeksi opetuslaitokseksi. Yksi aikakausi päättyi, mutta yliopistolinen kehitys sai jalansijaa. Tällä hetkellä Maanpuolustuskorkeakoulu on ainoa eurooppalainen sotilasyliopisto, jossa voi suorittaa kaikki sotatieteiden tutkintotasot kandidaatista tohtoriksi.

Eversti (evp) **Esko Vaahtolammin** kirjoittama kattava tietoteos tarjoaa aiemmin julkistamatonta tietoa korkeakoulun kaikista vaiheista – vaiheista, jotka ovat tärkeimpien joukossa yli 200-vuotisten upseerikoulutusperinteiden ketjussa.



TEKSTI: Aki Aunala KUVAT: Lisa Hentunen, Aki Aunala, Jarno Riipinen

# SATSAUS

## turvalliseen tulevaisuuteen

Kuluvana syksynä, kun sadas kadettikurssi aloitti opintonsa, on moni asia muuttunut sitten ensimmäisen kadettikurssin. Modernista sotilasyliopistosta valmistuu upseerien lisäksi siviilimaistereita ja -tohtoreita turvallisuusalan erikoistehtäviin. Sotatieteiden ammattilaisia kaivataan valtioonhallintoon ja kansainvälisiin tehtäviin lisääntyvässä määrin turvallisuuspoliittisen kentän laajentuessa geopolitiittisten raja-aitojen ylitse.







tui kuluvan vuoden elokuussa. Sotatieteiden maisterit **Teija Makkonen** ja **Niina Nikulainen** tekivät samalla historiaa suomalaisten sotatieteiden maailmassa. Nyt kun siviilipohjaisiksi sotatieteiden maisteriopiskelijoiksi valittuja on jo kymmeniä, vastavalmistuneet sotatieteiden siviilimaisterit ansaitsevat palstatilaa kertoakseen mietteensä kokeellisesta opiskelu-urakastaan.

### Monipuoliset opinnot kiinnostivat

Makkonen ja Nikulainen valittiin pilottiohjelmaan puolustusvoimien henkilöstön joukosta erillisessä haussa. Erillishaun jälkeen he suorittivat pääsykokeen menestyksekkäästi. Makkosen opintopolku kulki vuonna 2006 suoritetusta varusmiespalveluksesta aina hallintotieteiden korkeakoulututkinnon kautta Maanpuolustuskorkeakoulun luentosaleihin. Nikulainen oli suorittanut aiemmin filosofian maisterin tutkinnon. Kummallakin oli alkanut työsuhte puolustusvoimiin jo 2000-luvun ensimmäisellä puoliskolla. Monipuoliset opinnot ja mielenkiintoinen kokeilu kuitenkin kiinnostivat niin paljon, että he päättivät kokeilla siipiään sotatieteiden maailmassa.

– Oma koulutukseni tähtäsi kansainvälisen turvallisuuden asiantuntijuuteen. Mielenkiinnon kohteitani olivat muun muassa kriisinhallinta, fyysinen ja psyykinen valmennus. Pääaineenani oli sotataitoon kuuluva strategia. Sivuaineina opiskelin johtamista ja sotilaspedagogiikkaa. Valitsin opintoja niin maisterikursseilta kuin esikuntaupseeri- ja yleisesikuntaupseerikursseilta. Minulla oli myös JOO-opintoja (joustava opintooikeus) Jyväskylän yliopistossa. Minulla ja Teijalla oli siten tietystä suhteesta sotilaita laajempi opintopaletti, sillä heille osa opinnoista tulee vasta myöhemmissä opintovaiheissa vastaan. Osittain tämä johtuu myös siitä, ettei meillä välttämättä ole myöhemmin mahdollisuutta osallistua kyseisille opintojaksoille, Nikulainen kertoo.

– Opintoihin kuului lähtökohtaisesti samat opinnot kuin upseeriin virkaan johtavissa sota-

tieteiden maisterin tutkinnoissa poikkeuksena sotilasammattilliset opinnot, myös kansainvälistä turvallisuutta ja strategiaa opiskellut Makkonen jatkaa.

Makkosen ja Nikulaisen opinnot koostuivat luennoista, seminaareista, sotilaallisista harjoituksista, ryhmätöistä, kirjallisista etätehtävistä, oppimispäiväkirjoista ja kirjatenteistä. Kuten kaikissa yliopistoissa, suoritustavat olivat moninaiset. Siviilitaustaisten maisteriopiskelijoiden tutkintoon kuului myös pari kuukautta kestävä harjoittelu. Makkonen suoritti harjoittelunsa Maanpuolustuskorkeakoulussa fyysisen kasvatuksen ryhmän tutkimusprojektissa. Nikulainen suuntasi ulkomaille YK:n edustustoon, mikä tuki samalla hänen pro gradu -tutkielmansa työstämistä.

– Harjoitteluni oli uskomattoman hieno kokemus. Harvoin saa olla paikan päällä katsomassa, kuinka maailmanrauhaa ja kansainvälistä turvallisuutta ylläpidetään 193 jäsenmaan voimin, Nikulainen kertoo.

### Yhteisöllistä opiskelua

Sotatieteissä tarjottuihin opintoihin rinnastettavia aineita pystyisi teoriassa opiskelemaan muun muassa valtiotieteissä (kansainvälinen politiikka), kauppatieteissä (johtaminen), käyttäytymistieteissä (pedagogiikka) ja liikuntatieteissä (fyysisen ja psyykinen valmennus). Maanpuolustuskorkeakoulun näkökulma on kuitenkin sen verran erilainen, että täydellistä vastaavuutta ei muualta

”  
**Harvoin saa olla paikan päällä katsomassa, kuinka maailmanrauhaa ja kansainvälistä turvallisuutta ylläpidetään 193 jäsenmaan voimin**

Suomesta löydy. Maanpuolustuskorkeakoulun sotilaallinen ja turvallisuuspoliittinen tarkastelutapa tekee yliopistosta erilaisen. JOO-opintojen kautta on mahdollista lukea sivuaineena esimerkiksi strategiaa ja johtamista, jos maisterin tutkinto ei ole ensimmäisenä mielessä. Mutta miksipäs ei?

– Maanpuolustuskorkeakoulun yhteisöllisyys on vahvuus, mikä ei ehkä muissa yliopistoissa näy samalla tavalla. Yhteisöllisyyttä tukee se, että kaikki opinnot ovat pakollisia kaikille, eikä esimerkiksi luennoilta voi olla halutessaan pois. Tämä vaatii opiskelijoilta todellista sitoutumista, mikä näkyy positiivisesti kampuksella, Makkonen toteaa.

Nikulainen jatkaa, että Maanpuolustuskorkeakoulun vahvuutena hän pitää opintojen hallittua läpivientiä, mikä näkyy siinä, että maisteriksi valmistutaan tasan kahdessa vuodessa. Opiskelu tapahtui kauttaaltaan hyvässä hengessä, ja muun muassa henkilökunnalta sai henkilökohtaista tukea opintojen eri vaiheissa. Opintoja myös pyrittiin jatkuvasti kehittämään opiskelijoilta kerätyn palautteen perusteella.

Lienee selvää, että Maanpuolustuskorkeakoulu on sanan varsinaisessa merkityksessä erikois yliopisto. Siitä kertoo muun muassa se, että sotatieteiden opinnot ovat ainutlaatuisia koko Suomessa. Myös sotilaallinen kulttuuri ja ilma- piiri eroavat siviilipuolen yliopistoista selkeästi. Yliopiston vahvuusalueet liikkuvat juurikin näillä sektoreilla. Kehittämisen kohteita vasta valmistuneet siviilimaisterit löytävät muun muassa valinnaisten opintojen kohdalta.

– Siviileillä on hiukan suurempi mahdollisuus valita valinnaisia opintoja, joten yhteensovittaminen ja päällekkäisyys loivat joskus haasteita. Korvaavia kurssien suoritustapoja tulisi olla enemmän (osallistumispakon sijaan), jotta opiskelijalla olisi mahdollisuus saada opinnoistaan enemmän irti, Makkonen painottaa.

Nikulainen on samoilla linjoilla. Yhtenä kehityskohteena hän mainitsee Moodle-portaalin vielä tiiviimmän ja monipuolisemman hyödyntämisen niin viestivälineenä kuin oppimista tukevana työvälineenäkin. Myös opetusmenetelmien ja kurssien suoritustapojen entistäkin laajempi



”

**Maanpuolustuskorkeakoulun yhteisöllisyys on vahvuus, mikä ei ehkä muissa yliopistoissa näy samalla tavalla.**

käyttäminen olisi positiivista kehitystä maisteriopinnoissa. Olisi yllättävää, jos vasta pari vuotta vanhassa tutkinnossa ei olisi mitään kehitettävää. Ja positiivista kehitystä todella tapahtuu, oikeaan suuntaan.

– Pilottimme on mielestäni selkeä osoitus Maanpuolustuskorkeakoulun halusta kehittyä myös tulevaisuudessa. Puolustusvoimien ulkopuoliset, siviilitaustaiset maisteriopiskelijat ovat osaltaan jatkumoa tälle kehitystyölle, ja he antavat oman panoksensa tutkinnon, opetuksen ja hallintorakenteiden parantamiselle. Palautteemme pohjalta asioita on parannettu niin siviili- kuin sotilastaustaisten maisteriopiskelijoiden kohdalla. Työtä toki riittää vielä, ja odotan mielenkiinnolla, mitä tulevaisuus tuo tullessaan, Nikulainen pohtii.

### Kohti uusia haasteita

Molemmat uusista maisterista ovat hyvillä mielin saaneet tutkintotodistuksensa ja ansaitut aploidit valmistumisjuhlaan osallistuneilta vierailta. Halu päästä osoittamaan opittuja tietoja ja taitoja käytännössä sekä saada koulutusta vastaavaa työtä on kova.

– Olen nauttinut opinnoistani ja ottanut niistä kaiken irti tulevaisuutta silmällä pitäen. Olen kiittollinen muiden opiskelijoiden, opettajien, työnantajani ja kotijoukkojeni tuesta. Suurin osa ihmisistä, joille olen kertonut opinnoistani, ovat arvostaneet niitä todella paljon. Kovan opiskelurupeaman jälkeen se lämmittää mieltä, Nikulainen kiittelee.

Seuraavaksi pilotointiin joutuukin sotatieteiden maisterin tutkinnon jalkauttaminen käytäntöön niin puolustusvoimissa kuin muualla valtionhallinnossa. Koska kyseessä ovat ensimmäiset

valmistuneet siviilimaisteriopiskelijat eikä aikaisempia kokemuksia tältä saralta ole, voi heidän urakehityksensä asettaa haasteita työnantajille. Yhtenä selkeänä haasteena on ollut tutkinnon rinnastettavuus eri tehtäviä haettaessa. Nikulaisen mielestä on haastavaa löytää omaan tutkintoonsa (kansainväliseen turvallisuuteen) liittyviä tehtäviä puolustushallinnon sisältä. Kestää aikansa, että sotatieteiden siviilimaistereihin totutaan ja tehtävien kirjo lisääntyy.

– Itse olen asennoitunut valmistumiseeni haasteista huolimatta positiivisesti. Olen saanut urakehitykseeni tukea myös omalta joukko-osastoltani ja puolustushaaraltani, jotka ovat selkeästi arvostaneet tuoretta tutkintoani, Nikulainen kertoo.

Makkosen kohdalla on enemmän töyssyjä näkymissä, koska hänen tehtävänkuvansa puolustusvoimissa on tällä hetkellä vielä kysymysmerkinä. Tämä todennäköisesti muuttunee lähitulevaisuudessa, koska opintoja seurasi upseerien tavoin kahden vuoden palvelussitoumus puolustushallinnossa. Makkonen toivoo, että puolustusvoimat pyrkii tukemaan kouluttamansa työntekijän halua kehittää itseään ja siten myös hyödyntää täysipainoisesti kouluttamansa osaamista. Nikulainen ainakin luottaa tulevaisuuteensa.

– Uskon, että tilanne selkeytyy tulevaisuudessa kokemusten myötä. Aion itse olla aktiivinen minua kiinnostavien tehtävien haussa. Olen myös itse pohtinut jatko-opintojen tarjoamia mahdollisuuksia. Ehkäpä seuraava tutkintotaso odottaa minua joku päivä. On mielenkiintoista nähdä, mitä tulevaisuus tuo tullessaan. Tuulta purjeisiin ja uusiin haasteisiin, Nikulainen sanoo päättäväisesti. ■



## Pohja uusille opiskelijoille on luotu

Palomestari **Lauri Holappa** on yksi tänä syksynä aloittaneista siviilimaisteriopiskelijoista. Hän on pohjakoulutukseltaan insinööri palopäälystön koulutusohjelmasta, Savonia-ammattikorkeakoulusta Kuopiosta.

Ylempi korkeakoulututkinto oli ollut hänellä tähtäimessä jo hetken aikaa. Haku Maanpuolustuskorkeakoulun sotatieteiden maisterikoulutukseen oli palomestarille hyvin soveltuva vaihtoehto urapolkuja mietittäessä. Hänen tavoitteenaan on ylemmän korkeakoulututkinnon saavuttaminen ja itsensä kehittäminen, varsinkin johtamisen ja erityisesti henkilöstöjohtamisen saralta. Graduaihekin on jo myssyn alla hautumassa: tutkia viranomaistoiminnan johtamista, esimerkiksi suurten onnettomuustilanteiden johtamiskokemusten kautta, joissa on monia eri viranomaisia mukana.

– Maanpuolustuskorkeakoulu tuli tutuksi jo varusmiesaikana. Mielikuva puolustusvoimissa annettavasta huipputasoisesta johtamisen koulutuksesta sai innostuksen syttymään hakea maisteriohjelmiaan. Reserviupseerikoulussa (RUK) saamani johtamiskoulutus jätti todella positiivisen kokemuksen, ja nyt pienen huilimisen jälkeen on aika syventää näitä opintoja. Tieto Maanpuolustuskorkeakoulusta oli helposti saatavilla internetin kautta, joten jäljelle ei jäänyt kuin hakupapereiden täyttäminen, Holappa kertoo.

Jos sinua alkoi kiinnostaa opiskelu Maanpuolustuskorkeakoulussa, niin voit tutustua hakuprosessiin osoitteessa [www.mppkk.fi](http://www.mppkk.fi) -> *Opinnot* -> *Siviilimaisteriopinnot*. Maanpuolustuskorkeakouluun haetaan opiskelemaan yliopistojen yhteishaun kautta osoitteessa [www.yliopistohaku.fi](http://www.yliopistohaku.fi). Hakuaika on tyypillisesti maaliskuun huhtikuun aikana kerran vuodessa.

Maisterikoulutukseen valitaan esivalinnan ja kaksivaiheisen pääsykokeen perusteella kumpaankin suuntautumisvaihtoehtoon (Kansallinen turvallisuus/viranomaisyhteistyö tai Kansainvälinen turvallisuus/kriisinhallinta) enintään viisi opiskelijaa.





## Mappikasasta kirjaksi

*Maanpuolustuskorkeakoulun  
20-vuotishistorian tekoprosessi*





## **Kaikki uteluni kohteeksi joutuneet yli 60 henkilöä suhtautuivat pyyntöihini positiivisesti.**

Käsittelemään Maanpuolustuskorkeakoulun historian eri vaiheita syyskuussa 2013 ilmestyneessä Maanpuolustuskorkeakoulun historiategoksessa melkoisen kattavasti. Nyt käsittelemään kyseisen historiategoksen tekemistä käytännön näkökulmasta. Sitten taitaa tämä prosessi olla loppuun kaluttu – onnellisesti muttei unohdettuna.

### **Tiukka aikataulu**

Reilu kolme vuotta sitten, keväällä 2010, ennen kuin hyväksyin tarjouksen teoksen kirjoittamisesta, laadin tekemiselle aikataulun, jonka takarajana oli käsikirjoituksen luovuttaminen toimituskunnalle elokuussa 2012. Tuolloin vielä kaavailtiin, että teos julkaistaisiin korkeakoulun vuosipäivänä tammikuussa 2013. Työsuunnitelmani edellytti, että arkistomateriaalin kokoaminen tuli aloittaa välittömästi. Marssin Kansallisarkiston Sörnäisten toimipisteeseen tietämättä edes tarkoin, mitä oikein etsin. Arkistomateriaalin tutkimisen ohessa laadin samalla alustavan kartoituksen teoksen tavoitteista, kohderyhmistä, painotuksista ja niin edelleen. Perusteet saivat toimituskunnan hyväksynnän, ja niinpä laadin ensimmäisen sisältösuunnitelman syksyllä 2010. Samalla laadin kutakin asiakokonaisuutta varten peruskysymykset, joihin ainakin tulisi saada vastaukset.

Aikaa oli rajallisesti ja konekirjoitusnopeuteni tasolla ”alkava”. Niinpä päädyin menettelytapaan, jossa lyhyesti kirjasin arkistosta löytämästäni asiakirjasta keskeisen sisällön ja kuvasin kamerallani asiakirjan myöhempiä tarkistuksia varten. Järjestin digitaalisen aineiston sisällysluettelon mukaisesti omiin sähköisiin kansioihinsa. Kopioiden ottaminen olisi ollut paitsi hädästä myös kallista. Niinpä minulle syntyi työn

myötä yli seitsemän gigatavua käsittävä sähköinen työarkisto. Muistiinpanojakin kertyi lopulta yli 1000 sivua. Samaa menettelytapaa noudatin muidenkin arkistojen aineistotutkimuksessa.

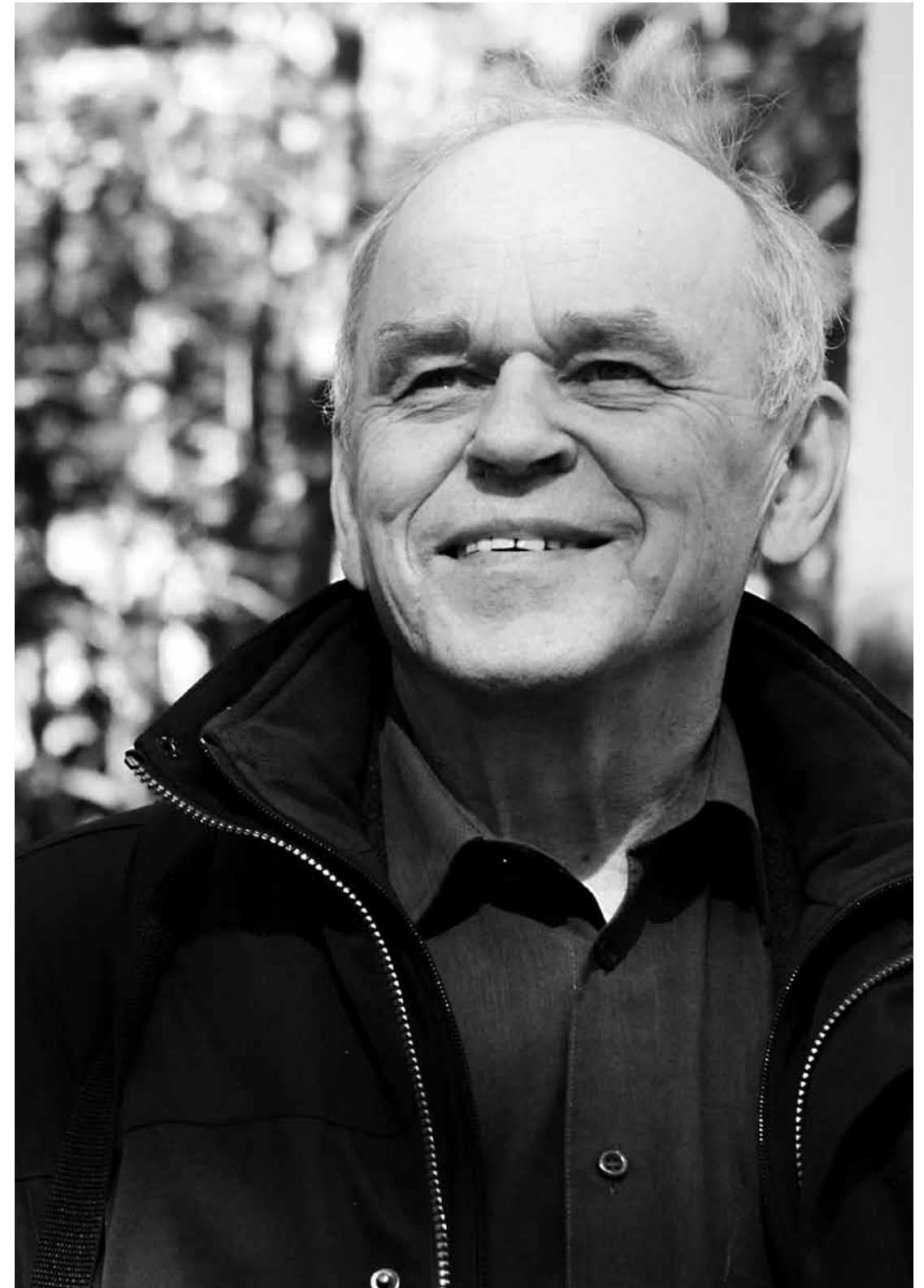
### **Arkistot tutuiksi**

Maanpuolustuskorkeakoulun Santahaminassa sijaitsevasta arkistosta poimin arkistovastaava **Katja Jokisen** antaman perusohjauksen jälkeen noin 300 mappia selailen minua kiinnostavat asiakirjat. Samalla jätin kuittini kyseiseen mappiin. Järjestelmä osoitti toimivuutensa, kun palauttelin asiakirjat heinäkuussa 2013 paikalleen Auditoriotalon alakerran viileään arkistoon. Viikon verran siinä kului kesää, mutta olipahan ainakin viileämpää kuin ulkona. Syksyllä 2011 olin kerännyt käytössäni olleeseen kadettitupaan noin sata kansiota käsittävän paperiaineiston, kolmeen kertaan varmennetun elektronisen aineiston sekä toistakymmentä asiaa sivuavaa kirjaa ja muuta sekalaista aineistoa.

Arkistoissa istumisen alkaessa tylsistyy kartoitin historian aikajaksona toimineiden päättäjien tietämystä tapahtumista. Pääosan tein perinteisellä haastattelumenettelyllä ja osaa lähestyin kirjeitse. Kaikki uteluni kohteeksi joutuneet yli 60 henkilöä suhtautuivat pyyntöihini positiivisesti. Haastattelut auttoivat myös suuntaamaan arkistossa tapahtuvaa tutkimusta oikeille lähteille. Teosta elävöittämään pyysin entisiltä rehtoreilta, hallintojohtajilta ja tutkimusjohtajilta sekä eräiltä muilta henkilöiltä noin sivun mittaisen muisteluartikkelin. Niiden pituutta jouduin muutamien osalta laatijan kanssa sovitulla tavalla lyhentämään, mutta muutoin teksti säilytettiin tekijän laatimassa muodossa. Näin saatiin elävyyttä muutoin kuivakkaaseen, hallintopainotteiseen tekstiin.

### **Projektiryhmä täydentyy**

Aika-ajoin esittelin suunnitelmiani projektin johtoryhmälle, johon kuuluivat rehtori, vararehtori ja hallintojohtaja. Palavereissa linjattiin teoksen sisältöä ja laajuutta sekä päätettiin muun muassa, että kuvien ja tekstien suhde teoksessa pitäisi olla 50/50. Kuvatoimittaja, everstiluutnantti ja kaupunginvaltuutettu **Jarmo Nieminen** astui ”kuvaan” syksyllä 2011. Samana syksynä kävin myös neuvottelut tarvitsemastani tuesta







Eversti evp. Esko Vaahtolampi ja lippueamiraali Veijo Taipalus teoksen julkistamistilaisuudessa.

Täydennyskoulutuskeskuksen Tuotanto-osaston kanssa. Tällöin teoksen graafiseksi suunnittelijaksi ja taittajaksi nimettiin **Timo Saramaa**. Kun tähän vielä lisättiin korkeakoulun nimeämä kustannustoimittaja, FM **Aki Aunala** ja suomen kielen taitaja FM **Sara Hännikäinen**, oli koossa projektia käytännön tasolla työstänyt työryhmä. Saramaa laati selkeän suunnitelman sivujen tilan käytöstä sekä tekstin, kuvien ja tietolaatikoiden muista vaatimuksista, joiden tarkoituksena oli nopeuttaa ja helpottaa taittoa.

Kuvien osalta linjattiin, että ”pönötyskuvia”, joita virallisista arkistoista löytyi runsaasti, pyrit-

tiin välttämään. Sen sijaan yritettiin löytää toiminnallisia, epävirallisia kuvia. Tämän johdosta pyydettiin erillisellä tiedotteella valokuvia korkeakoulun käyneiden henkilöiden omista arkistoista. Kysely tuottikin hieman tuloksia, ja kuvien valintamahdollisuus laajeni. Kuvien valinnassa oli tavoitteena, että pelkästään selaamalla kuvat voisi saada käsityksen Maanpuolustuskorkeakoulun kehityksestä.

Keväällä 2012 tein yhden luvun valmiiksi oikolukua, taittoa ja kuvien asettelua varten. Tämän tarkoituksena oli testata kieliasua, taittoa ja kuvien asettelua, jotta syksyllä olisi paremmat

edellytykset teoksen viimeistelylle. Sara Hännikäinen oli tosin jo aikaisemmin lukenut eri osia käsikirjoituksestani, ja sitä kirjoittaessani olin yrittänyt pitää mielessäni häneltä saamani ohjeet.

### Aikatauluun joustoa

Alustavan suunnitelman mukaan teos piti siis julkaista vuosipäivänä 2013. Luovutin raakaversioiden käsikirjoituksestani suunnitelman mukaisesti elokuussa 2012. Samalla kuitenkin selvisi, että tuotantoaikataulua oli siirrettävä myöhempään. Korkeakoulun johto teki päätöksen, että ”munia

ei laiteta yhteen koriin”, tarkoittaen vuosipäivää 2013. Teoksen julkaiseminen siirrettiin tapahtuvaksi lukuvuoden avajaisissa syksyllä 2013. Työtä oli vielä paljon luvassa, jotta kirja valmistuisi mahdollisimman laadukkaana. Aikaa ei ollut edelleenkaan hukattavaksi.

Käsikirjoituksen luovuttamisen myötä tekstiä tarkistettiin ja tiivistettiin runsaasti kustannustoimittaja Aunalan johtamana. Kuvien osalta oli vielä melkoisesti työtä tehtävänä loppuvuodesta 2012. Myös muut juhluvuoden kiireet painoivat harteilla lisääntyvissä määrin. Korkeakoulun johdolta saatu puolen vuoden lisäaika tuli hyödynnettyä ”tappiin saakka” Aunalan ansiokkaasti operoimana. Keväällä valmistuneeseen ensimmäiseen tekstitaittoon tuli aikaisempien tarkistusten jälkeen vielä yli 800 korjausta, mikä kuvastaa hyvin tietokirjaprojektin massiivista työmäärää.

Keväällä 2013 taitolliset linjaukset ja kuvituksen pääpiirteet saatiin vihdoin tehdyksi, mutta taittoaikataulu joutui edelleen piinaavasti venymään päällekkäisten työkiireiden vuoksi. Viimeiset tarkistukset teoksen sisältöön tehtiin vielä heinä-elokuun vaihteessa 2013. Tällöin lisättiin muun muassa muutamia kuva-aukeamia ja tarkistettiin tekstejä sekä tilastoja ajan tasalle. Lopputulos oli vähintäänkin hektinen, mutta loppujen lopuksi onnistunut. Kirjan lopullinen nimi muotoutui hallintojohtaja **Aulis Minkkisen** johdolla selkeään sisältöä kuvaavaan muotoonsa.

Huolimatta tekstin tiivistämisestä ja muista kompromisseista kuvien ja tekstin suhteesta ei päästy aivan halutulle tasolle. Laadullisesti rajallinen kuvamateriaali sekä äärimmäisen tiukka taittoaikataulu rajoittivat luomisen vapautta projektin loppupuolella. On myös selvää, että tiiviisti kirjoitetun historiateoksen sisällöstä löytyy aina erilaisia mielipiteitä painotuksista, asiasisällöstä ja esittämisen tarkkuudesta ja niin edelleen. Itse olen sitä mieltä, että kokonaisuudesta tuli toimiva ja teoksen sisältö kuvaa Maanpuolustuskorkeakoulun ja upseerikoulutuksen kehityspiirteet riittäväällä tarkkuudella. Tähän mennessä saatu positiivinen palaute on todistanut olettamukseni oikeiksi.

Kiitokset kaikille työssä mukana olleille! Minä ainakin olen erittäin tyytyväinen työmme lopputulokseen. Palautteita odotellen! ■



TEKSTI: Lauri Haavisto, KUVAT: Anders Utgård & Aki Aunala

# Museoiden pauloissa

– Sotamuseo ja skandinaavisten sotahistoriallisten museoiden kokous





Vuosien ajan ovat Skandinavian sotamuseot kokoontuneet vuosittaiseen kokoukseen, jossa käsitellään kuluneen vuoden tapahtumia museorintamalla ja suunnitellaan tulevia yhteistyökuvioita. Tänä vuonna oli Suomen vuoro isännöidä tapahtumaa. Paikalle saapuivat myös Suomen virolaiset yhteistyökumppanit.

Skandinavian museot ovat tehneet pitkään yhteistyötä kokoelma- ja näyttelyvaihtojen muodossa. Aluksi vain museonjohtajien välisenä tapaamisena alkanut yhteistyö on laajentunut, ja nykyisin museopäiville osallistuu muitakin museoiden avainhenkilöitä. Suomen isännöintivuoden kunniaksi myös virolaiset oli kutsuttu mukaan, sillä Sotamuseo on tehnyt heidän kanssaan mittavaa yhteistyötä viime vuosina.

Päivien ideana on vaihtaa kokemuksia museomaailmasta, esitellä oman maan historiaa ja museaalista toimintaa sekä suunnitella tulevaa yhteistyötä museoiden välille. Aikaisempien vuosien tapaamisten ansiosta aktiivista näyttelyvaihtoa on tapahtunut erityisesti Ruotsin ja Norjan välillä, lähinnä maiden maantieteellisen läheisyyden ja sopivien tilojen vuoksi. Suomen Sotamuseon tilarajoitteiden vuoksi esimerkik-

si ruotsalaisten uusia vaihtuvia erikoisnäyttelyitä ei voida ottaa nähtilille. Yhteisnäyttely Pohjoismaiden kesken on mahdollinen, mutta pysyviä suunnitelmia ei ole löytö loppoon.

### Museoita museoitsijoille

Kokoontumisen aikana tutustuttiin kolmeen suomalaiseen pääkohteeseen: Sotamuseon näyttelyihin Kruununhaassa ja Suomenlinnassa, Dragsvikin varuskuntaan sekä Raaseporin linnaan. Lisäksi yksi päivä oli varattu museotoiminnan esittelylle eri maiden välillä.

Sotamuseon näyttelyt Kruununhaassa kiinnostivat vieraita. Siirryttäessä Suomenlinnaan odotti lounasravintolassa koko ryhmää yllätys, kun presidentti Mauno Koivisto ruokaili samassa paikassa. Vain hetkeä aikaisemmin ryhmä oli tutustunut hänen vanhaan pikakivääriinsä Li-

sankadun näyttelyssä Kruununhaassa. Monille vieraista menneisyys ja nykyisyys yhdistyivät siten erityisen konkreettisella tavalla.

Suomenlinnan historiaan tutustuminen sekä sukellusvene Vesikko että Sotamuseon Maneesi saivat kehuja vierailta. Varsinkin Vesikko uudistetussa asussaan koettiin onnistuneeksi toteutukseksi. Toisessa maailmansodassa toiminnassa ollut sukellusvene, johon pääsee sisälle, on maailmanlaajuisestikin harvinainen käyntikohde, joten asiantuntevilla vierailta riitti kiinnostavia kysymyksiä.

Illalla siirryttiin Siuntion kylpylään yöksi. Matkan varrella käytiin lävitse Porkkalan alueen merkitystä Neuvostoliiton entisenä vuokra-alueena. Seuraavan päivän kohteina olivat Dragsvikin varuskunta, Raaseporin linna ja Marskin maja. Dragsvikin antia lisäsi sen merkitys Suo-

”  
***Siirryttäessä Suomenlinnaan odotti lounasravintolassa koko ryhmää yllätys, kun presidentti Mauno Koivisto ruokaili samassa paikassa.***

men ainoana ruotsinkielistä koulutusta antavana joukko-osastona sekä sen todella hyvin hoidetut perinnemajat ja muut tilat. Raaseporin linna ja Marskin maja tarjosivat myös hyvän yhdistelmän sekä kaukaista historiaa että lähempänä tätä päivää olevia tapahtumia.





”

## Lennusadamista on jo muodostunut merkittävä turistikohde Virossa.

### Museoprojektit parrasvaloissa

Viimeisenä päivänä olivat vuorossa museoiden väliset keskustelut ja uusien museoprojektien esittely. Kaikissa maissa oli parhaillaan käynnissä, tai jo toteutettu, mittavia näyttelyiden ja museoiden uudistamisprojekteja.

Tanskassa oli uudistettu kokonaan heidän sotamuseonsa, Tøjhusmuseet, joka pelkistettyinä oli aikaisemmin perustunut pitkään käytävään, jossa oli esillä suunnaton määrä asehistoriallista materiaalia. Näyttely on nyt kokonaan uudistettu ja suunniteltu myös niille kävijöille, jotka ovat kiinnostuneet muustakin kuin erilaisista aseista. Näyttelyssä on runsaasti esillä sotilaille ja sotimiseen kuuluvaa materiaalia; myös interaktiivisuuteen on panostettu vahvasti. Kävijämäärät ovatkin nousseet uuden näyttelyn myötä.

Norjassa on käynnissä runsaasti uudistusprojekteja, joista mielenkiintoisimmat liittyvät kokoelmatyöhön. Norjassa, kuten monessa muusakin maassa, osa kokoelmista on huonosti järjestettyjä. Kun käynnissä olevat organisoitiprojektit saatetaan päätökseen, on Norjassa inventoitu kaikki, noin 100 000 esinettä sisältävät kokoelmat. Uuden konservattorin palkkaamisen myötä Norjan kokoelmatyö on ottamassa suuria askelia eteenpäin.

Ruotsissa on näyttelyiden uudistamisen ja kokoelmien järjestämisen avulla tehty paljon työtä kävijöiden houkuttelemiseksi uusiin näyttelyihin. Tulokset ovat olleet hyviä. Ruotsin sotahistoriallisten museoiden kattojärjestö SMHA (Sveriges Militärhistoriska Arv) onnistui kasvattamaan kävijämäärän yhteensä yli 250 000:een verkostoonsa kuuluvissa museoissa.

Viron sotamuseo on jatkanut rakennustensa korjaamista. Viime vuonna avattiin raskas asehalli, johon lahjoitettiin myös Sotamuseon

materiaalia. Viron tärkeimpänä viime vuosien museoprojektina on ollut Lentosataman (Lennusadam) avaaminen yleisölle Tallinnan sataman kupeessa. Lennusadamista on jo muodostunut merkittävä turistikohde Virossa. Myös suomalaiset matkailijat ovat löytäneet sen, eikä ihme, sillä massiivinen lentokonehalli ja sen näyttely ovat vaikuttavaa katseltavaa. Lennusadamin vieressä sijaitseva Patarein vankila on myös kiinnostava historiallinen kohde.

### Sotamuseo oikealla tiellä

Yhteenvetona sanoisin, että museoammattilaisilta saamamme positiivisen palautteen jälkeen on helppoa jatkaa työtä samaan malliin. Sen lisäksi Sotamuseon kävijämäärät ovat jatkuvassa kasvussa: tänä vuonna hipaistaan jo 60 000 kävijän rajapyykkiä. Kun mukaan lasketaan kaikki Sotamuseon yhteistyömuseot, ollaan kävijämäärissä lähellä Ruotsin vastaavia lukuja. ■

## SOTAMUSEON KOHTEET

### Liisankatu 1, Helsinki

Väliaikainen perusnäyttely  
Hakkapeliitoista rauhanturvaajiin  
Avoinna ti-to klo 11.00-17.00,  
pe-su 11.00-17.00, suljettu maanantaisin

### Sotamuseon Maneesi

Autonomiasta Atalantaan -näyttely  
Iso-Mustasaari, Suomenlinna  
Kiinni 1.10.2013 alkaen.  
Auki 27.12.2013–6.1.2014 joka päivä klo 11–16

### Sukellusvene Vesikko

suljettu talvikauden ajaksi

### Tarkista juhlapyhien aukioloajat

[www.sotamuseo.fi](http://www.sotamuseo.fi)



# 20 vuotta syksyisiä tapahtumia

Elokuu 1998

## Ensimmäiset professorit nimitettiin

Sotahistorian ja Strategian laitoksiin saatiin professorit 1.8.1998. Sotahistorian laitoksessa aloitti FT **Ohto Manninen** ja Strategian laitoksessa VTT **Kalevi Ruhala**. Strategian laitoksen vierailevana professorina aloitti suurlähettiläs, emeritus VTT **Klaus Törnudd**.

Elokuu 2008

## MILjazz Santahaminassa

MILjazz järjestettiin Maanpuolustuskorkeakoulun kampusalueella ensimmäisen kerran 22.8.2008. Rento piknik-tapahtuma houkutteli sotilassaarelle noin 600 jazzista kiinnostunutta. Esiintyjinä olivat Kaartin Combo solistinaan **Antti Koivula** ja Savon Sotilassoittokunnan Big Band solistinaan **Pepe Ahlqvist**.

Syyskuu 1994

## Juhlat ja muistoesineet hyväksyttiin

Maanpuolustuskorkeakoulun perinnetoimikunta teki syyskuussa 1994 esityksensä juhlatilaisuuksista ja muistoesineistä. Muistoesineiksi hyväksyttiin pienoislippu, ansiolevyke, ansiomitali alustalla, joukko-osastoristi, muistolevyke, muistopuukko ja muistomitali. Virallisiksi tilaisuuksiksi hyväksyttiin vuosipäivä, lukuvuoden avajaiset, kurssien päätöstilaisuudet, valtakunnallisten maanpuolustuskurssien avajaiset, perinnepäivät, pääsiäis- ja joulukirkko ja pohjoismaiset kadettipäivät.

Syyskuu 1999

## Kansainvälisen tason esterata

Maanpuolustuskorkeakoulun kansainväliset mitat täyttävä esterata avattiin virallisesti 16.9.1999. Juhlavuoden kunniaksi samainen esterata korjattiin kuluvana syksynä entistäkin ehommaksi.



Ohto Manninen vuonna 2004



Miljazz vuonna 2013



Vuosipäivä 2013



Toimintaa esteradalla

Heinäkuu

Elokuu

Syyskuu

Heinäkuu 1993

## Viimeinen kapteenikurssi

Viimeinen kapteenikurssi numeroltaan 68 päättyi Tuusulassa 22.7.1993.

Elokuu 1996

## Ikoni paljastettiin

Vuonna 1857 paljastetussa Krimin sodan aikaisessa muistomerkissä olleen ja siitä kadonneen Smolenskin jumaläidin ikonin paikalle paljastettiin 10.8.1996 alkuperäistä vastaava ikoni, joka on maalattu tammilevyille. Ikonia säilytetään nykyään Maanpuolustuskorkeakoulun perinnehuoneessa.

Syyskuu 1997

## Korkeakoulun lehden ensinnumero

Korkeakoulun lehti *Maanpuolustuskorkeakoulu – Defensor Patriae* ilmestyi ensimmäisen kerran syksyllä 1997. Lehden päämääränä oli kertoa Maanpuolustuskorkeakoulun toiminnasta ja korkeakoulussa suoritetuista tutkinnoista, tutkimuksista sekä kansainvälisestä yhteistoiminnasta puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen henkilöstölle, tiedeyhteisölle, korkeakoulujen opiskelijoille sekä muille sidosryhmille.

Syyskuu 2001

## Nato harjoitteli Santahaminassa

Naton pohjoisen alueen esikunnan perustamisvastuulla olleen Combined Joint Task Force -esikunnan ydin harjoitteli Maanpuolustuskorkeakoulussa 17.–24.9.2001.



*Lokakuu 2007*  
**Helsingin Kirjamesut syksyn ohjelmistoon**

Maanpuolustuskorkeakoulu osallistui ensimmäisen kerran Helsingin Kirjamesuille 25.–28.10.2007. Sittemmin toiminta on kehittynyt ja rutinoitunut nykytilanteeseen, jossa Kirjamesut ovat sotilasyliopiston yksi syksyn tärkeimmistä tapahtumista.

*Marraskuu 1994*  
**Korkeakoulun lippu hyväksyttiin**

Kansallisarkiston heraldinen lautakunta hyväksyi Maanpuolustuskorkeakoulun lipun ylimääräisessä kokouksessaan torstai-iltana 24.11.1994. Tasavallan presidentti **Martti Ahtisaari** hyväksyi lipun esittelyssä 28.11.1994. Suomen Käsityön Ystävät ry valmisti lipun voitettuaan tarjouskilpailun. Lippu naulattiin mm. **Adolf Ehrnroothin** toimesta tammikuussa 1995.

*Joulukuu 2006*  
**Puurojuhlassa "lahjotaan"**

Loppuvuoden ehkä odotetuin tapahtuma eri kurseilla on joulukuussa järjestettävä perinteinen puurojuhla. Niihin sisältyy huumoripitoisia ohjelmanumeroita sekä omaperäisten lahjojen jakamista muun muassa "erityisesti ansioituneille" opettajille. Maistiaisena **Juha Peltomäen** ottama kuva vuoden 2006 juhlatunnelmista.

*Joulukuu 2001*  
**JOO-sopimukseen liittyminen**

Maanpuolustuskorkeakoulu allekirjoitti yliopistojen välisen yhteistyösopimuksen joustavasta opinto-oikeudesta (JOO-sopimus) joulukuussa 2001.



*Kirjamesut vuonna 2007*



*Adolf Ehrnrooth vuonna 1995*



*Puurojuhla vuonna 2006*



*Päivystäjä*

**Lokakuu**

**Marraskuu**

**Joulukuu**

*Lokakuu 2005*  
**Urheilukenttää uusittiin**

Uusittu urheilukenttä avattiin 21.10.2005. Korjaustöissä mm. juoksurata sai uuden pinnoitteen. Urheilukenttä on alun perin neuvostoliittolaisten sotavankien rakentama jatkosodan levottomina vuosina.

*Marraskuu 1996*  
**Studia-messut**

Kadetit kertoivat kiinnostuneelle yleisölle kadettikoulutuksesta jo Studia 96 -messuilla 21.–22.11.1996. Studia-messujen merkitys rekrytointitilaisuutena on edelleen vahva korkeakoulun messuedustuksissa.

*Joulukuut aikojen alusta saakka*  
**Pikkujoulut**

Maanpuolustuskorkeakoulun pikkujoulut valtaavat lähes kaikkien virkamiesten alitajunnan viimeistään kesäkuusta lähtien. Näistä juhlista ei ole säilynyt kuvia yleisön ihailtavaksi. Ihailkaamme sen sijaan rauhallista joulupäivystäjän kuvaa 40 vuoden takaa.



# Maanpuolustuskorkeakoulu Kirjamessuilla

24.-27.10.2013 Helsingin Messukeskuksessa • Messupiste: 6k94

*”Siellä missä  
tiede ja kirjallisuus  
kohtaavat”*



**KIRJA**

